

BIULETYN *informacyjny*

w numerze:

Stan i struktura bazy noclegowej PTTK w r. 1962	str. 2
Wczasy narciarskie już za pasem	str. 4
20 tys. turystów na wycieczkach BTZ	str. 5
Z narady w CRZZ	str. 6
Autostop legalna forma turystyki masowej	str. 7
Imprezy, imprezy	str. 8
Syn wrócił pełen zapału i radości	str. 10
Co nowego w Komisjach?	str. 12—14

ZARZĄD GŁÓWNEGO PTTK
WRZESIEŃ-PAŹDZIERNIK 1962 Nr 44-45

Turysta w schronisku jak u siebie w domu

UCHWAŁA

Prezydium ZG PTTK w sprawie programowo-statutowej działalności obiektów PTTK z dnia 22. VIII. 1962 r.

PREZYDIUM Zarządu Głównego PTTK stwierdza, iż działalność programowo-statutowa szeregu obiektów PTTK: Domów Turysty, Domów Wycieczkowych, schronisk, stacji i obozowisk prowadzona jest w sposób niedostateczny w stosunku do potrzeb ruchu turystycznego. W wielu przypadkach, szczególnie w obiektach nizinnych w tym nadwodnych — śródlądowych i nadmorskich, działalność ta nie spełnia we właściwej mierze zadań wychowawczego oddziaływania w zakresie: podnoszenia kultury turystycznej, informacji i poradnictwa krajoznawczo-turystycznego, podnoszenia wiedzy krajoznawczej, popularyzacji zasad prawidłowego uprawiania turystyki, podnoszenia kwalifikacji turystycznych, oddziaływania profilaktycznego w dziedzinie bezpieczeństwa w górach i na wodzie.

Powyższe wynika często z niedoceniań przez działaczy gospodarczych i turystycznych naszego Towarzystwa możliwości działania obiektów PTTK w omawianej dziedzinie, a także stosunkowo powszechnego mniemania, że głównymi i jedynymi funkcjami bazy PTTK jest działalność noclegowa i żywieniowa.

Prezydium ZG PTTK uważa za niezbędne zwrócić uwagę działaczy PTTK, członków władz zainteresowanych ogniw PTTK, kierowników jednostek: działalności gospodarczej i usługowo-statutowej oraz kierowników obiektów PTTK na konieczność podjęcia kroków, mających na celu poprawę tego stanu.

Działalność programowo-statutowa w obiektach PTTK powinna być zaliczana, obok noclegowej i ży-

(Dokończenie na str. 2 i 3)

Stan i struktura bazy noclegowej PTTK w roku 1962

W lipcu 1961 roku uchwała Plenum Zarządu Głównego PTTK ustaliła nowe zasady organizacji działalności gospodarczej naszego Towarzystwa. W świetle tej uchwały eksploatacja bazy noclegowej PTTK prowadzona jest w ramach 2 systemów organizacyjnych.

1. Działalność gospodarcza — prowadzona przez podlegające bezpośrednio Zarządowi Głównemu PTTK wyodrębnione przedsiębiorstwo pod nazwą „Domy Turysty PTTK”, obejmujące początkowo 7, a następnie 6 dużych obiektów zlokalizowanych bądź w miastach wojewódzkich (Warszawa, Poznań, Szczecin), bądź w miastach będących centrami turystycznymi określonych rejonów (Zakopane, Sopot, Wałbrzych-Szczawno, Jelenia Góra). Powołane przedsiębiorstwo działało miało w oparciu o uchwałę 446 Rady Ministrów w sprawie działalności gospodarczej organizacji społecznych oraz o wynikające z tej uchwały Zezwolenie Ministra Finansów na prowadzenie działalności gospodarczej przez PTTK.

2. Działalność statutowo-usługowa prowadzona przez ogniwa PTTK (Okręgi i Oddziały) i obejmująca eksploatację wszystkich pozostałych obiektów noclegowych administrowanych dotychczas bądź przez jednostki ulegających likwidacji Zakładów Usługowo - Wytwórczych (ZUW), bądź przez Zarządy Oddziałów PTTK.

Cytowana wyżej uchwała Plenum Zarządu Głównego spowodowała ko-

nieczność dokonania zasadniczej reorganizacji w eksploatacji bazy poprzez:

a) wydzielenie z dotychczasowej administracji ZUW 7 obiektów, które miały działać w ramach przedsiębiorstwa „Domy Turysty PTTK”;

b) ustalenia, które z pozostałych obiektów będą eksploatowane przez Zarządy Okręgów PTTK, które zaś przez Zarządy Oddziałów;

c) dokonania pełnej inwentaryzacji eksploatowanych obiektów, gdyż dane dotyczące obiektów administrowanych przez Zarządy Oddziałów znane były tylko w przybliżeniu ze względu na pełną samodzielność Zarządów Oddziałów i brak zbiorczej sprawozdawczości.

Zebranie danych odnośnie wszystkich obiektów noclegowych ułatwione zostało w bardzo poważnym stopniu obowiązkiem zarejestrowania w Zarządzie Głównym wszystkich eksploatowanych obiektów, uzyskania zgody na prowadzenie tej działalności oraz sporządzeniem specjalnie opracowanych dla poszczególnych rodzajów obiektów kart ewidencyjnych obejmujących podstawowe dane o każdym obiekcie.

Niniejszy artykuł opracowany został w oparciu o dane zbiorcze wynikające z wymienionych wyżej kart ewidencyjnych, które napływały do Zarządu Głównego w okresie od lutego do czerwca 1962 roku i w zasadzie objęły swoimi danymi całą bazę noclegową eksploatowaną przez różne komórki organizacyjne naszego Towarzystwa.

W ramach prowadzonej akcji rejestracyjnej obiektów noclegowych PTTK dokonano przede wszystkim próby ujednolicenia stosowanej dotychczas nomenklatury poszczególnych obiektów ustalając dla każdej z tych nazw określoną definicję. Ustalono w ten sposób następujące rodzaje obiektów:

1. Dom Turysty — nazwa zastrzeżona wyłącznie dla obiektów administrowanych przez przedsiębiorstwo „Domy Turysty PTTK” używany skrót „DT”).

2. Dom Wycieczkowy — obiekt noclegowy stały, prowadzony w miarę technicznych możliwości również działalność gastronomiczną i znajdujący się na tzw. terenach zagospodarowanych, tj. w obrębie lub najbliższym sąsiedztwie miasta, osiedla lub wsi (używany skrót „DW”).

3. Schronisko — obiekt noclegowy stały prowadzący w zasadzie obowiązkowo działalność gastronomiczną i znajdujący się na terenach niezagospodarowanych, tj. z dala od skupisk ludzkich, z reguły w terenach górskich (używany skrót „S” lub „Sch”).

4. Stanica Wodna — obiekt noclegowy na szlaku wodnym, dysponujący w zasadzie niewielką ilością miejsc noclegowych w obiekcie stałym i posiadający urządzenie do przechowywania sprzętu wodnego (używany skrót „SW”).

5. Obozowisko Turystyczne — obiekt noclegowy składający się w zasadzie z zespołu domków kempingowych oraz budynku stałego, wyposażonego w sanitaria.

6. Stacja Turystyczna — obiekt noclegowy zorganizowany w drodze wyposażenia w sprzęt noclegowy pewnej ilości izb w budynku stanowiącym własność prywatną i prowadzony w imieniu i na rachunek PTTK przez właściciela.

Zgodnie z tą nomenklaturą, stan bazy noclegowej PTTK przedstawia się 30.III.1962 r. następująco:

(Dokończenie ze str. 1)

wieniowej do obowiązkowych usług świadczonych na rzecz turystów. Działalność ta obejmować powinna:

- informację i poradnictwo krajoznawczo-turystyczne,
- popularyzację kultury turystycznej, zasad ochrony przyrody i zabytków,
- popularyzację zasad biwakowania i użytkowania sprzętu turystycznego,
- popularyzację zasad bezpieczeństwa w górach i na wodzie.

Dla realizacji powyższych celów — Prezydium ZG zobowiązuje:

1. Zarządy Oddziałów i Okręgów, na terenie których działalności organizacyjnej leżą obiekty, aby:

a) przeszkoliły część personelu obiektów w zakresie możliwie wszechstronnej znajomości własnego regionu oraz przygotowania do udzielania informacji i poradnictwa krajoznawczo-turystycznego. W pierwszym rzędzie szkolenie powinno objąć kierowników obiektów, ich zastępców, pracowników recepcji — osób najczęściej i bezpośrednio stykających się z turystami;

Turysta w schronisku

b) wyposażyły obiekty, stosownie do możliwości lokalowych obiektu, w odpowiednie wizualne materiały propagandowe i informacyjne, dotyczące programowej dziedziny pracy PTTK. W każdym obiekcie powinna być orientacyjna mapa turystyczna okolicy z naniesioną siecią szlaków, połączenia komunikacyjne, tekstowa informacja o regionie ze szczególnym uwzględnieniem najbliższego sąsiedztwa (geografia, przyroda, historia i zabytki, gospodarka, folklor itp.), najważniejsze lokalne przepisy administracyjno-porządkowe, przepisy bezpieczeństwa, ochrony przyrody itp.;

c) zweryfikowały biblioteki obiektów pod względem ich wyposażenia w potrzebny zestaw przewodników-informatorów, map itp. i zgłosiły braki w celu ich uzupełnienia;

d) wprowadziły obowiązkową sprzedaż przewodników i informatorów, książeczek i druków odznak turystyki kwalifikowanej, fotowidokówek i pamiątek produkcji Foto-Pam, znaczków pocztowych itp.;

e) organizowały działalność kulturalno-krajoznaw-

Rodzaj obiektu	Symbol obiektu	Ilość obiektów	Ilość miejsc noclegowych			
			Razem	z tego:		
				w domkach kemping.	w bud. stałych	czynnych cały rok
1 Domy turysty	„DT”	6	2.600	400	2.200	2.150
2 Domy Wycieczkowe	„DW”	96	9.294	1 502	7.792	4.691
3 Schroniska	„S”	66	4.516	210	4.306	3.570
4 Stancje wodne	„SW”	43	1.920	1.288	632	18
5 Obozowiska Turystyczne	„OT”	21	1.188	1.080	108	x
Razem baza własna		232	19.518	4.480	15.038	10.429
6 Stacje Turystyczne	„ST”	159	3.650	x	3.650	3.650
		391	23.168	4.480	18.688	14.079

Jak wynika z podanego wyżej zestawienia:

1. Domy Turysty obejmowały 13% całej bazy noclegowej, ale w zakresie miejsc czynnych cały rok bez uwzględnienia stacji turystycznych,

(tj. w stosunku tylko do bazy własnej) udział ten wzrasta do 24%, czyli prawie 1/4 całej ilości miejsc czynnych cały rok.

2. Domy Wycieczkowe obejmowały 30% całej bazy noclegowej.

Rozmieszczenie obiektów w poszczególnych Okręgach PTTK

Okręg	Ilość obiektów							Ilość miejsc
	DT	DW	S	SW	OT	ST	Ogółem	
1 Białystok	—	5	—	7	—	—	12	982
2 Bydgoszcz	—	4	—	4	1	2	11	528
3 Gdańsk	1	12	—	3	2	6	24	1.830
4 Katowice	—	6	11	2	—	37	56	2.259
5 Kielce	—	3	—	1	2	6	12	680
6 Koszalin	—	5	—	1	2	—	8	811
7 Kraków	1	12	23	2	1	27	66	4.874
8 Lublin	—	4	—	1	1	6	12	670
9 Łódź	—	2	—	—	2	1	5	190
10 Olsztyn	—	14	—	14	2	1	31	2.484
11 Opole	—	4	1	—	1	—	6	462
12 Poznań	1	—	—	1	3	5	10	880
13 Rzeszów	—	3	2	—	2	43	50	857
14 Szczecin	1	4	—	—	1	3	9	1.047
15 Warszawa	1	7	—	5	—	—	13	1.281
16 Wrocław	1	7	29	1	—	21	59	3 679
17 Zielona Góra	—	4	—	1	1	1	7	164
O g ó ł e m:	6	96	66	43	21	159	391	23.668

3. Schroniska — 19% całej bazy noclegowej.

4. Stancje Wodne i Obozowiska Turystyczne, tj. baza typowo letnia — 13% całej bazy noclegowej.

5. Stacje Turystyczne, tj. baza organizowana w obcych pomieszczeniach noclegowych — aż 15% całej bazy noclegowej.

Rozmieszczenie obiektów w poszczególnych Okręgach PTTK oraz stan posiadania miejsc noclegowych obrazuje poniżej podana tabelka.

Tabela rozmieszczenia obiektów wykazuje, że ca 63%, tj. prawie 2/3 ogólnej ilości miejsc noclegowych skoncentrowanych jest w 5 Okręgach PTTK — Krakowie, Wrocławiu, Olsztynie, Katowicach i Gdańsku.

Pozostałe 37% miejsc noclegowych znajduje się w 12 Okręgach, z czego 3 większe — Warszawa, Szczecin, Białystok obejmują dalszych 13% miejsc noclegowych. Uderzająco niski stan miejsc noclegowych wykazuje atrakcyjny przecież pod względem turystycznym Okręg Zielona Góra (0,8%) jak również Okręg Łódź.

Baza noclegowa typu lekkiego, tj. w domkach kempingowych stanowi przeszło 18% łącznej ilości miejsc, a w stosunku do ilości miejsc w obiektach własnych — prawie 22%, co nie jest ilością bagatelą, tym bardziej, jeśli się zważy, że jest to baza o dużych możliwościach rozwojowych (niski koszt jednostkowy 1 miejsca — ca 5 tys. zł) i zostanie powiększona w ciągu roku 1962 o dalszych 500 miejsc.

Przeprowadzona inwentaryzacja stanu bazy noclegowej PTTK wykazała dodatkowo bardzo nierównomierny stan wyposażenia tej bazy w urządzenia sanitarne. Przy istniejących ogólnie w bazie PTTK niskich wskaźnikach wyposażenia w te

(Dokończenie na str. 4)

jak u siebie w domu

czą w formie prelekcji, odczytów, pokazów i wystaw wyrobów regionalnych, spotkań z twórcami kultury ludowej regionu itp.;

f) dopilnowały wprowadzenia prenumeraty prasy miejscowej i turystycznej (szczególnie: „Światowid”, „Wierchy”, „Poznaj swój Kraj”) w ilości umożliwiającej udostępnienie jej użytkownikom obiektów PTTK.

2. Biuro ZG PTTK, w porozumieniu z zainteresowanymi Komisjami Społecznymi ZG PTTK zostaje zobowiązane:

a) do opracowania ramowego programu i metod szkolenia personelu obiektów PTTK i rozesłania go do zainteresowanych ogniw i obiektów PTTK, w terminie do 30.IX.62 r.;

b) do opracowania instrukcji dotyczącej wyposażenia obiektów w materiały wymienione w pkt. 1b i c niniejszej uchwały i rozesłania jej w terminie do 30.X.62 r.;

c) do udzielenia odpowiednich wytycznych dotyczących uwzględnienia w budżetach działalności sta-

tutowo-usługowej odpowiednich komórek kosztów omawianej działalności.

3. Dyrekcję Domów Turysty — do: realizacji niniejszych postanowień w jak najszerszym zakresie oraz zorganizowania w podległych jej obiektach gabinetów krajoznawczo-metodycznych odpowiednio wyposażonych (także w projekторы filmowe i zestawy filmów krajoznawczych, turystycznych, szkoleniowych i popularno-naukowych z dziedziny geografii Polski, przyrody, historii i gospodarki socjalistycznej), obsługiwanych przez fachowych instruktorów.

4. Dyrekcję Inwestycji — do uwzględnienia w projektach inwestycyjnych i planach wyposażenia obiektów potrzeb w omawianym zakresie.

5. Dyrekcję Foto-Pam — do zaopatrzenia obiektów PTTK w odpowiedni asortyment fotowidokówek i pamiątek.

Wprowadzenie w życie niniejszej uchwały powinno nastąpić w okresie jesienno-zimowym 1962/63. Jako dzień gotowości obiektów w omawianym zakresie ustala się 15.XII.1962 r. dla obiektów czynnych w sezonie zimowym, zaś 1.V.1963 r. dla wszystkich obiektów czynnych w sezonie letnim 1963 r. —

W C Z A S Y NARCIARSKIE JUŻ ZA PASEM

DZIAŁ Wczasów Zarządu Głównego PTTK przygotowuje się wraz z Komisją Turystyki Narciarskiej do organizacji dwunastego już z kolei sezonu wczasów narciarskich PTTK-FWP. Wyniki ubiegłego roku: 4.454 wczasowiczów przez cały okres sezonu, wykonanie planu w 99,7% — najlepsze, jakie dotąd osiągnięto — pozwala snuć optymistyczne plany co do dalszego rozszerzenia akcji wczasowej. Nie bez dumy możemy oświadczyć, że PTTK jest jedyną organizacją w Polsce, która zajmuje się szkoleniem narciarskim szerokiego społeczeństwa, opartym na podstawach naukowych. Dla tego też akcji wczasów PTTK nie można traktować tylko jako formy zapewnienia urlopów zimowych zwolnienikom wyjazdów w góry. Wczasy nasze spełniają poważną rolę w propagowaniu turystyki narciarskiej, w rozwijaniu ogólnej sprawności ruchowej i w profilaktyce, zabezpieczając przed „samouctwem” powodującym liczne wypadki.

Wszystkie ogniwa PTTK-owskie winny szeroko włączyć się w realizowanie zadań propagandowych i akwizycyjnych wczasów narciarskich. Na wczasowej konferencji robotniczej w schronisku „Spalona”, która odbyła się w dniach 1—3 czerwca br. zostały określone zadania dla akcji wczasów 1962-63, które streszczają się do następujących zasadniczych punktów:

1. Należy w pracy akwizycyjnej dotrzeć do nowych środowisk pracowniczych. Generalna umowa ze Spółdzielczością daje możliwość oferowania tanich wczasów pracownikom Spółdzielczości. Koła Zakładowe PTTK będą więc miały pole do popisu dla swojej działalności. Organizatorzy przydzielają mogą całe turnusy pracownikom zakładów na wniosek Kół Zakładowych PTTK. Odpowiednie umowy z RSW „Prasa” i MON poszerzają zakres przyszłych wczasowiczów.

Sezon jesienno-zimowy w Okręgach, Oddziałach i Kołach PTTK powinien przebiegać pod hasłem: „Zdobynamy nowych uczestników wczasów narciarskich”.

Komisja Turystyki Narciarskiej powinna wzmocnić odpowiednią propagandę, dopomagając w tym zakresie komórkom terenowym.

2. Oddziały i jednostki administrujące obiektami turystycznymi, w których będą prowadzone wczasy powinny przygotować obiekty z bardzo dużą troskliwością. Zakończenie na czas remontów, zaopatrzenie schronisk, odpowiednie wyposażenie, dbałość o zapewnienie sprzętu świetlicowego (b. ważne, a niedoceniane), przygotowanie narciarni, reperaturek, apteczek — oto najważniejsze zadania przedsezonowe.

3. Przygotowanie do sezonu w wypożyczalniach sprzętu narciarskiego powinno objąć dokonanie fachowego

przeglądu sprzętu, usunięcie usterek i braków oraz naprawę jego.

W trakcie sezonu trwać winna ścisła współpraca w terenie pomiędzy wypożyczalnią sprzętu a komórkami akwizycyjnymi danego regionu. Dla wielu osób wyjazd na wczasy uwarunkowany jest możliwością wypożyczenia sprzętu.

Niezależnie od powyższego, Zarząd Główny PTTK zapewni uczestnikom możliwość korzystania ze sprzętu FWP w tych miejscowościach, gdzie FWP sprzęt ten posiada i wczasy nasze mają miejsce.

4. Wczasowicze, w zależności od posiadanych kwalifikacji (początkujący, zaawansowani, wprawni), winni być kierowani do właściwych obiektów. Doświadczenie uczy, ile kłopotu instruktorom, a sobie zawodowo sprawią przybyli początkujący na górski obóz, np. na Turbaczu. Stąd też istnieje potrzeba zwracania uwagi na kwalifikacje uczestników i właściwe ich kierowanie.

5. Jako obowiązującą zasadę przyjmuje się 15—20 uczestników na jednego instruktora. Zwiększenie ilości uczestników wypaczy sens i znaczenie akcji.

6. Organizatorzy winni utrzymać dotychczasowy poziom cen skierowań i nadal stosować różne ceny w zależności od miesiąca, w którym odbywa się turnus wczasowy, jak również uwzględniać istniejące różnice standardu obiektów i ich położenia.

A oto jak przedstawia się projekt planu wczasów narciarskich.

W atrakcyjnym okresie świątecznym na przełomie roku 1962/63 zorganizowane zostaną obozy narciarskie dla trzykrotnie większej ilości uczestników niż z sezonu ubiegłego. Poszerzona zostanie znacznie ilość obiektów, w których odbywać się będą zorganizowane obozy narciarskie, gdyż ogółem odbędą się one w 24 miejscach począwszy od Karkonoszy, a skończywszy na Beskidzie

Stan i struktura bazy noclegowej PTTK w roku 1962

(Dokończenie ze str. 3)

urządzenia, w niektórych Okręgach specjalnie odznaczających się wysoką ilością miejsc w domkach kempingowych, wskaźniki te są wręcz alarmujące i wskazują na koniecz-

ność podjęcia szybkich decyzji finansowo-inwestycyjnych zmierzających do poprawienia stanu sanitarnego w obiektach najbardziej zaniedbanych.

Analizę przeprowadzono na podstawie danych z 5 Okręgów o naj-

wiekszym wskaźniku ilości miejsc noclegowych:

Przytoczone wskaźniki wykazują wyraźnie, że rozwój bazy noclegowej w domkach kempingowych bardzo silnie wyprzedza wzrost wyposażenia w urządzenia sanitarne i że pierwszoplanowym zadaniem w dziedzinie małych inwestycji jest rozbudowa tych urządzeń przy bazach domków kempingowych.

Tych kilka uwag na temat struktury bazy noclegowej naszego Towarzystwa na pewno nie wyczerpuje tematu, ale przeprowadzenie głębszej analizy w tym zakresie, niezbędnej dla wytyczenia kierunków zarówno dalszego rozwoju tej bazy, jak i poprawienia jej stanu technicznego, a tym samym poziomu naszych usług przekracza szczerze ramy niniejszego artykułu.

Okręg	Ilość miejsc noclegowych przypadających na:			
	1 umywalkę	1 prysznic	1 oczko WC	% miejsca w domk. kemping.
Wrocław	9	75	14	6
Katowice	10	40	10	9
Kraków	10	80	14	8
Gdańsk	13	200	16	40
Olsztyn	21	490	21	50
Średnia wszystkich obiektów	11	100	14	22

Sadeckim, który objęty zostanie zorganizowaną akcją wczasową po raz pierwszy. Nowymi obiektami, w których przyjmie się turnusy wczasowe będą schroniska PTTK: na Hali Szrenickiej koło Szklarskiej Poręby (nowo wyremontowane) oraz w okresie świątecznym dodatkowo w schroniskach na Szyndzielni i w

Karpaczu. Po paru latach przerwy zorganizuje się obozy w schronisku „Andrzejówka” w Górach Wałbrzyskich — oraz w Zieleńcu, posiadającym doskonale warunki narciarskie. W miejsce zaś oddanego do remontu schroniska w Łopusznej — wczasowicze będą pomieszczeni w schronisku harcerskim — na Głodówce.

Zmieniony zostanie również kierunek szlaku „konwencyjnego”, który w ubiegłym roku cieszył się dużym zainteresowaniem, a w Beskidzie Żywieckim półwędrownie wczasy odbędą się na trasie Korbielew — Piłsko — Rysianka.

W następnym numerze „Biuletynu” podamy już szczegóły organizacyjne zimowej akcji wczasowej.

PRAWIE 20 TYSIĘCY TURYSTÓW NA WYCIECZKACH ZAGRANICZNYCH BTZ

BIURO Turystyki Zagranicznej PTTK w okresie od 1.I.1962 r. do 31.VIII.1962 r. obsłużyło 18.346 turystów. W tym samym okresie roku 1961 — 7.780 turystów. Tak duży wzrost jest związany z poważnym rozszerzeniem działalności przez BTZ. Warto zaznaczyć, że BTZ otrzymało w swej pracy olbrzymią pomoc i poparcie GKKFiT, bez których uzyskanie tak poważnych osiągnięć byłoby niemożliwe.

Pomoc GKKFiT wyraża się w konkretnym przydziale dewiz na organizowanie wycieczek do Bułgarii, Rumunii i Jugosławii. Poparcie GKKFiT w zdecydowanym stopniu zaważyło na zawarciu umów z biurami podróży: „Cedok” (CSRS), „Ibusz” (Węgry), czy DER — (Niemiecka Republika Demokratyczna).

Nie mniejszą pomoc uzyskało BTZ z Zarządu Głównego PTTK, co między innymi, wyraża się w uzyskaniu 3 autokarów i jednego mikrobusu. Osiągnięcia BTZ byłyby znacznie większe, gdyby nie zaistniały bardzo liczne odwołania wycieczek, które miały przyjechać do Polski poprzez „Ibusz” — (Węgry), czy „Cedok” (CSRS). Wystarczy stwierdzić, że „Ibusz” odwołał około 60% swoich grup (podobna sytuacja zaistniała w niektórych biurach podróży), zaś „Cedok” ok. 40% grup. Przy współpracy z „Cedokiem” należy podkreślić, że turyści z CSRS są zainteresowani przede wszystkim Wybrzeżem, ale tam baza noclegowa PTTK nie odpowiada turystom z CSRS, którzy są przyzwyczajeni do dobrych warunków (muszą mieć pokoje jedno i dwuosobowe z ciepłą wodą); eksperymentowanie z prywatnymi właścicielami w wynajmowaniu miejsc noclegowych jest bardzo ryzykowne i w bieżącym roku przysporzyło BTZ wiele kłopotów i kosztów.

Bardzo pociesającym zjawiskiem w bieżącym roku jest dalszy wzrost przyjeżdżających do Polski poprzez BTZ PTTK turystów krajów kapitalistycznych. W bieżącym roku obsłużonych zostanie około 900 turystów z Holandii, Francji, Belgii, Włoch i Anglii. Jeśli uwzględni się niski kurs przeliczeniowy dolara jaki ma zatwierdzony BTZ oraz prawo skupu dolarów, to wyniki są pozytywne, a co najważniejsze, istnieje konkretna perspektywa dalszego zwiększenia obrotów przy obsłudze grup z krajów kapitalistycznych. Warto przy tym zaznaczyć, że BTZ PTTK w zakresie obsługi grup turystów z krajów kapitalistycznych nie posiada żadnego zażalenia, posiada natomiast szereg bardzo pozytywnych opinii o swej pracy i szereg podziękowań, a zawdzięcza to nie tylko swym świadczeniom, ale w poważnej mierze aktywnym pilotom.

Biuro Turystyki Zagranicznej PTTK cechuje znaczną przewagę wyjeżdżających nad przyjeżdżającymi do Polski, co wynika z zupełnie określonych przesłanek, ponieważ Bułgaria, Rumunia, Jugosławia nie przysyła swych turystów do Polski.

Ruch Turystyczny za okres od 1.I.1961 r. do 1.IX. 1961 r. oraz za okres od 1.I.1962 r. do 1.IX.1962 r. przedstawia się następująco:

TABELA 1

	1961 r.	1962 r.
Przyjazdy	2.897 osób	4.775 osób
Wyjazdy	4.883 osoby	13.571 osób

Przedstawienie osiągnięć BTZ PTTK za osiem miesięcy nie odzwierciedlałoby w pełni stanu faktycznego, dlatego należy pokazać perspektywę czterech miesięcy (wrzesień — grudzień 1962 r.) na tle wykonania podobnego okresu w 1961 r.

TABELA 2

	wrzesień- grudzień 1961 r.	Przewidywane wykonanie IX—XII 1962 r.
Przyjazdy	798 osób	997 osób
Wyjazdy	3.513 osób	5.852 osób

I ten okres wskazuje na znaczną przewagę roku 1962 nad rokiem 1961. Na pewno interesujące będą dane co do stanu zatrudnienia pracowników BTZ.

BTZ zadania roku 1961 wykonało przy przeciętnym zatrudnieniu 32,5 pracowników, podczas gdy zadania roku 1962 wykonuje przy przeciętnym zatrudnieniu 50-ciu pracowników, z czego na transport przypada 5-ciu pracowników.

W 1961 roku przeciętny obrót na pracownika wynosił około 660 tys. złotych, podczas gdy w roku 1962 łącznie z transportem wynosi 880 tys. złotych.

Przedstawiając cyfrowo osiągnięcia BTZ, chcemy zwrócić uwagę na wysiłek pracowników tego biura. Rok 1959 zakończył się stratą ponad 400 tys. zł, rok 1960 zyskiem 18 tys. zł, rok 1961 zakończony został zyskiem około 2 milionów 700 tys. złotych, a rok 1962 zakończony zostanie chyba zyskiem około 4 milionów złotych.

Warto również podkreślić, że BTZ PTTK obniżyło ceny wycieczek wyjazdowych o około 10%, a w niektórych wypadkach ponad 25%, a jednocześnie podwyższyło płace pilotów przeciętnie o 100% — i mimo tych pociągnięć, które winny się odbić ujemnie na

(Dokończenie na str. 6—7)

Z narady w CRZZ

Dalszy rozwój turystyki — czołowym zadaniem Rad Zakładowych

W gmachu CRZZ odbyła się 10 października b.r. narada czołowych działaczy turystycznych, przedstawicieli Zarządów Głównych Związków Zawodowych i Zespołu Kultury Fizycznej CRZZ. W naradzie udział m.in. wzięli: sekretarz CRZZ Wiesław Kos, przewodniczący Rady Turystyki GKKFiT — Tadeusz Cwik, v-prezes ZG PTTK Jerzy Przeździecki, szef Zespołu Organizacyjnego ZG PTTK Michał Jachimowicz, redaktor naczelny „Głosu Pracy” Tadeusz Lipski, redaktor naczelny tygodnika „Światowid” Zbigniew Mikołajczak, dyrektor naczelny FWP Wacław Łazuchiewicz, przedstawiciele zarządów głównych Związków Zaw.: Kolejarzy — Stefan Wnuk, Włóknarzy — Marian Szymczyk, Górników — Zdzisław Kuc, przewodniczący WKZZ w Olsztynie poseł St. Zieliński, przew. WKZZ z Krakowa Władysław Kozub i Jan Krejca oraz wielu innych działaczy związkowych.

Sekretarz CRZZ W. Kos w słowie wstępnym powiedział, że ubiegły sezon turystyczny w ruchu związkowym odznaczał się poważnym wzrostem inicjatywy w zakresie upowszechnienia wypoczynku po pracy i turystyki, co nastąpiło na skutek zacieśnienia współpracy PTTK ze związkami zawodowymi i radami zakładowymi. Zwłaszcza koła PTTK i poważnie już grono działaczy turystycznych były motorem działania.

Turystyka stała się powszechną i codzienną formą działania Rad Zakładowych i Związków Zawodowych — stwierdził Wiesław Kos. W tegorocznym sezonie z imprez turystycznych zorganizowanych przez Związki Zawodowe i PTTK skorzystało przeszło 2,5 mln związkowców i członków ich rodzin. Stanowi to czterokrotny wzrost w stosunku do 1958 r., kiedy to po uchwale IV Kongresu Związków Zawodowych organizacje związkowe w całym kraju przystąpiły do upowszechnienia turystyki. Turystyka stała się także popularna w akcji FWP jako jedna z form uatrakcyjnienia wypoczynku urlopowego. Ponadto była ona poważnym czynnikiem popularyzacji krajoznawstwa.

Dzisiaj wiele zakładów pracy posiada już poważny zespół organizatorów i działaczy turystycznych, którzy działając wspólnie z ogniwami PTTK organizują turystykę dla setek tysięcy związkowców. Dlatego ten olbrzymi krok naprzód w umasowieniu turystyki powinien być stale umacniany, rozszerzany organizacyjnie na wszystkich szczeblach ruchu związkowego. Te zagadnienia były głównym tematem dyskusji uczestników narady.

Redaktor naczelny gazety związkowej „Głos Pracy” w wypowiedzi swojej dał wyraz obawom, czy idee turystyczne są już jasne dla wszystkich działaczy związkowych. „Centralnie wiele rzeczy zostało już załatwionych, CRZZ podpisało umowę z PTTK, stworzono system wspólnych imprez turystycznych, załatwiono sprawę odpłatności i korzystania z transportu zakładowego dla potrzeb turystyki zakładowej. Ale w wielu jeszcze zakładach pracy działacz turystyczny uważany jest ciągle za maniaka i nie znajduje właściwej oceny swojej pracy, mającej przecież olbrzymie znaczenie społeczne, wychowawcze i zdrowotne” — powiedział red. Lipski.

Sprawa ugruntowania pozycji zakładowego organizatora turystyki PTTK musi znaleźć swoje odbicie w działalności Rad Zakładowych, w organizacjach związkowych i ogniwach PTTK. Jest to jeden z czołowych problemów, który wiąże się z rozwojem turystyki socjalnej, z właściwą organizacją wypoczynku po pracy.

V-Prezes Zarządu Głównego PTTK Jerzy Przeździecki stwierdził, że bez pomocy CRZZ i działaczy związkowych w terenie nie można byłoby uzyskać takich wyników w działalności PTTK, jakie mamy w tym roku. Przez rozszerzenie tej działalności na zakłady pracy — cel PTTK stał się pełniejszy, a wspaniałe idee turystyki znalazły wdzięcznych odbiorców. W ścisłej współpracy z CRZZ i Związkami Zawodowymi będziemy stale rozszerzać program Towarzystwa, wzbogacać go o atrakcyjne formy, usuwać istniejące niedociągnięcia organizacyjne, podnosić poziom usług turystycznych, rozbudowywać bazę wypożyczalni sprzętu turystycznego i bazę noclegową. W najbliższym czasie będzie załatwiona również sprawa uprawnień dla zakładowych organizatorów turystyki. Poważnym osiągnięciem — jak stwierdził v-prezes J. Przeździecki — jest przyznanie turystyce socjalnej prawa korzystania z transportu zakładowego i ustalenie form odpłatności za ten transport. Za uregulowanie tej sprawy należy się serdeczne podziękowanie sekretarzowi CRZZ W. Kosowi.

Omawiając sprawy propagandy turystyki i jej roli w upowszechnieniu wypoczynku po pracy — zebrani na naradzie działacze podkreślili coraz wyższy poziom Magazynu Turystycznego „Światowid”. W. Kos apelował o rozszerzenie prenumeraty tego czasopisma na ognia związkowe, co przyczyniłoby się do zwiększenia ilości czytelników „Światowida”.

W zakończeniu sekretarz CRZZ W. Kos stwierdził, że narada wniosła wiele wartościowych uwag i wniosków, które będą wykorzystane dla dalszego ugruntowania spraw turystyki socjalnej w Związkach Zawodowych. Należy przypuszczać, że znajdą one swoje odzwierciedlenie w uchwale V Kongresu Związków Zawodowych.

Prawie 20 tysięcy

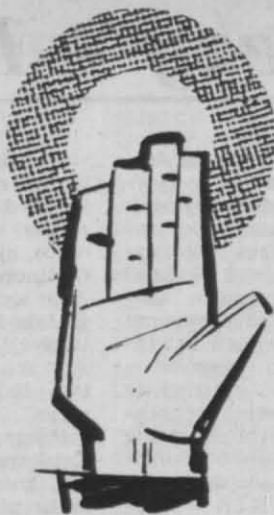
(Dokończenie ze str. 5)

wynikach ekonomicznych, rezultaty są nadal dobre. Dlatego istnieją warunki do obniżenia cen na rok następny.

Biuro Turystyki Zagranicznej ma również osiągnięcia w rozwijaniu wycieczek turystyki kwalifikowanej. Mimo to, tę dziedzinę swej pracy uważa jeszcze za zupełnie niezadowolającą: i tak w 1961 r. wyjechało turystów kwalifikowanych 138, podczas gdy w roku 1962 — 268, a mogło wyjechać znacznie więcej, gdyż BTZ PTTK odwołało kilka wycieczek dla około 200 turystów kwalifikowanych z braku chętnych.

Osobną dziedziną działalności BTZ, szczególnie interesującą CRZZ — są wycieczki specjalistyczne dla zakładów oraz wycieczki w ramach bezdewizowej wy-

AUTO- STOP — LEGALNA FORMA TURYSTYKI MASOWEJ

SPADEK ilości uczestników Autostopu — (38.000 w roku 1961 w stosunku do 85.000 w r. 1960) skłonił organizatorów do wprowadzenia odpowiednich zmian regulaminu w 1962 r.

W oparciu o ankietę GKFFiT pod hasłem „Ty i Autostop” oraz o głosy i opinie samych autostopowiczów, wyrażone na Sejmiku w Warszawie we wrześniu 1961 r., ustalono nowe zasady regulaminu Autostop 1962, bardziej łagodne, trochę na kredyt — w związku z dobrą opinią o autostopowiczach w roku 1961.

Obniżono więc granicę wieku do 17 lat, a wpłatę na książeczkę PKO do 200 zł. Rozpoczęto akcję o dwa tygodnie wcześniej tj. 1 czerwca, przesuując termin zamknięcia na 30 września. Książeczka Autostop kosztowała dotychczas 25 zł a w 1962 r. 40 zł, zawierała jednak kupony na 2 tys. km (poprzednia na 1.000 km). Odliczono 5 zł na fundusz baz noclegowych dla autostopowiczów, 4,80 zł wynosi składka ubezpieczeniowa w PZU (każdy autostopowicz jest ubezpieczony), 5 zł pobiera Oddział PTTK prowadzący sprzedaż, 1,55 zł zaoszczędza autostopowicz na znaczkach pocztowych, bo „Kartę zgłoszenia” wysyła Oddział PTTK. Pozostała więc kwota 23,65 zł, co w przeliczeniu na 1 km wynosi 1,2 grosza.

Warto tu przypomnieć, że Autostop jest samowystarczalny finansowo, jest „organizacją”, do której państwo nie dopłaca. Koszty papieru, druku, świadczenia gospodarcze, administracja, opłaty pocztowe, koszty sprzedaży, nagrody dla kierowców — są pokrywane wyłącznie ze sprzedaży książeczek. Poza tym na cele społeczne, jak budowa Szkół Tysiąclecia, pomoc powodzianom wpłacono łącznie w latach 1959—1960 100.000 złotych.

turystów na wycieczkach zagranicznych BTZ

miany między pokrewnymi w sensie produkcji zakładami pracy w Polsce i za granicą. W tej dziedzinie już od roku 1961 BTZ PTTK nastawiło się zdecydowanie na współpracę ze związkami zawodowymi. Już w 1961 r. w omawianych wycieczkach wzięło udział 2.670 osób, a w 1962 r. w okresie 8 miesięcy uczestniczyło 4.326 osób. Do końca roku cyfra ta znacznie wzrośnie.

BTZ w bieżącym roku przeszkoliło, jako pierwsze biuro podróży 241 pilotów, a mówimy tylko o tych, którzy zakończyli szkolenie z pozytywnym wynikiem. Posiadamy potężną armię pilotów, największą z Biur Podróży i zamierzamy w okresie m-ca listopada i grudnia zorganizować dodatkowe szkolenie pilotów, ale już wyłącznie dla aktywistów PTTK i CRZZ, którzy nie mieli możliwości wzięcia udziału w trzech

Kto korzysta z Autostopu?

Wg stanu na 30.8.1962 r. w Autostopie 1962 wzięło udział 35.000 osób. Porównując z rokiem ubiegłym jest to spadek o 3.000 uczestników. Należy jednak wziąć pod uwagę, że książeczka zawiera w tym roku 2.000 km wobec 1.000 km w latach ubiegłych.

Przeprowadzone obliczenia wykazały, że w Autostopie 62 uczestniczyło:

- 5.180 studentów wyższych szkół politechnicznych
- 5.845 studentów wyższych szkół humanistycznych,
- 3.010 pracowników umysłowych,
- 455 nauczycieli,
- 5.600 uczniów szkół ogólnokształcących zwykłych i wieczorowych,
- 8.365 uczniów szkół zawodowych,
- 6.510 robotników,
- 35 nie podało zawodu.

Z obliczeń tych wynika, że wzrosła ilość pracowników fizycznych i umysłowych, co wyniosło 9.975 osób i stanowi 28,5% uczestników w tegorocznej akcji.

Dla porównania warto przypomnieć, że w latach ubiegłych w autostopie brało udział:

rok	1958	30.000 uczestników
rok 1959	67.000	„
rok 1960	85.000	„
rok 1961	38.000	„
rok 1962	36.000	„
razem	256.000 uczestników.	(książeczki posiadają kupony na 2.000 km)

Oczywiście, część autostopowiczów jeździła zapewne wielokrotnie, część miała po dwie książeczki. Można jednak śmiało przyjąć, że co najmniej 200 tys. młodych ludzi poznało Polskę dzięki Autostopowi.

Wielka autostopowa impreza staje się coraz bardziej „męska”. Udział „płci pięknej” nie przekracza 10% ogółu wędrujących. Wiek oscyluje najczęściej między 19—21 lat. Większość wędrowców stanowią „stare autostopowe wygi”.

Wzrosła natomiast kilkakrotnie ilość grup rodzinnych tj. rodzeństwa. Rodzice chętniej zezwalają na taką wódkę. Również starsi turyści coraz częściej korzystają z Autostopu jako łatwej możliwości zwiedzenia kraju (chodzi głównie o obiekty architektury). Autostopem jeżdżą jednak także i inni np. w dniu 13.7.1962 r. na trasie Warszawa — Garwolin w godzinach rannych handlarki, wożące mleko w kierunku Warszawy.

Dalsza poprawa opinii o autostopowiczach

„Zarobiona” — nie zawsze słusznie w r. 1960 niezbyt pochlebna opinia o autostopowiczach, ulega stopniowej poprawie. Bardzo często ludność miejscowa nie zauważa autostopowiczów, gdyż ubrani są jak wszyscy inni turyści. W punktach noclegowych dostrzega się większą dyscyplinę.

(Ciąg dalszy na str. 8—9)

kursach organizowanych przez BTZ w Warszawie, Katowicach i Poznaniu.

Przedstawiając stan BTZ i jego osiągnięcia nie sposób przy takim tempie rozwoju nie popełniać błędów. Jest ich chyba jeszcze sporo, ale w okresie zimowo-wiosennym poprzez szkolenie personelu BTZ, który jest personelem młodym, jeśli idzie o staż w turystyce zagranicznej, uda nam się zapewne w przyszłym roku uniknąć większości błędów popełnionych w roku 1962.

Wartość turystyki i krajoznawstwa reprezentowaną przez BTZ różnie się ocenia, niemniej najwięcej pomagają bezpośrednie rozmowy z działaczami PTTK, ich uwagi i ich spostrzeżenia. Cieszy fakt, że w bieżącym roku odwiedziło Biuro ponad 180 działaczy, dzieląc się swymi uwagami, a nierzadko krytykując programy czy usługi.

Imprezy - Imprezy - Imprezy

Kontynuując naszą ocenę turystycznych imprez ogólnopolskich, zajmujemy się w bieżącym numerze „BI” Centralnym Złotem Turystycznym „Bieszczady 1962”, IV Międzynarodowym Spływem Kajakowym na Brdzie i XI Ogólnopolskim Rajdem Kolarskim. III Ogólnopolski Rajd Pieszy dla Turystów Wysokokwalifikowanych połączony z V Złotem Przodowników Piesznych omawiamy na str. 12 w informacji Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK.

Centralny Złot „Bieszczady 1962” to impreza ze wszech miar udana i pożyteczna. 870 turystów kwalifikowanych, wędrujących — najczęściej z pełnym wyposażeniem biwakowym po pięknych zakątkach bieszczadzkich — stanowiło oś zainteresowania i wzorzec godny naśladowania dla zjeżdżających na Złot grup wycieczkowych z zakładów pracy (przeszło 800 uczestników) i okolicznej ludności.

Znakomicie i starannie zagospodarowane miasteczko kolorowych namiotów nad Wołosatym, marsze na orientację (poprzedzone badaniami lekarskimi kandydatów), pełna gotowość grupy bieszczadzkiej GOPR, atrakcje konkursów sprawności kolarskiej i motorowej, a zwłaszcza nastrojowa gawęda przy ognisku o historii i zabytkach Bieszczad, wygłoszona przez zasłużonego działacza PTTK tamtejszych stron — inż. Władysława Tryszczyło — oto główne akcenty, nadające imprezie wysoką rangę turystyczną. Dominowała tu sprawność organizacyjna — efekt współpracy władz całego terenu. Toteż nie wyczuwało się tak charakterystycznej dla innych imprez gorączki przedzłotowej. Od wczesnych godzin rannych, w dniu 3 sierpnia teren Złotu był całkowi-

cie gotowy na przyjęcie uczestników. Zarówno zaopatrzenie w żywność, jak punkty sprzedaży wydawnictw turystycznych, punkt pocztowy (z pięknym stemplem okolicznościowym), informacja i rozdział kwater — były bez zarzutu. Zawiodła tylko druga część programu artystycznego. Po występach bardzo udanego młodzieżowego zespołu z „Pektowinu” z Jasła niezręcznie umieszczona (przeciążenie programu) Zgaduj-Zgadula, straciła wiele na atrakcyjności. W sumie jednak za organizację Złotu gospodarzom, tj. Okręgowi PTTK i WKZZ — Rzeszów duże brawo!

IV Międzynarodowy Spływ Kajakowy na Brdzie (16–26 sierpnia), młodszy brat Spływu na Dunajcu, zaczyna z roku na rok nabierać większego rozpędu i ma już ustaloną markę wśród gości zagranicznych. W bieżącym roku spływało pięknym szlakiem Brdy już 260 wodniaków (rok ub. — 180), w tym 44 z NRD i 19 z CSRS. W ocenie uczestników Spływu Brda na swoim 165 km szlaku, pełnym ciekawostek flory i fauny, a zwłaszcza przez dodatkową atrakcję nowego zalewu Koronowskiego, może stanowić konkurencję dla Dunajca. Kilka osad Spływu rekrutowało się zresztą ze starych bywalców Dunajca, m.in. grupy nowosądeckie. Na podkreślenie zasługuje serdeczny koleżeński klimat, jaki panował wśród wszystkich grup i osad. Piękne wrażenia zmagane zostały jedynie przez aury, wybitnie niesprzyjającą (deszcz) oraz — żalosne miny naszych miłych gości z CSRS, którzy wskutek niefortunnego okoliczności (wizy pobytowe załatwione przez BTZ kończyły się już 26-go) musieli o trzy dni wcześniej wyjechać.

W dniach 17 i 18 sierpnia br. brzegi małego jeziora Stoki na Ziemi Lubuskiej (5 km od Międzyrzecza) zaroili się kolarzami (386 osób), zjeżdżającymi się na mecie XI Ogólnopolskiego Rajdu Kolarskiego. A że w herbie Międzyrzecza widnieje łabędź, stąd i kolarze — wierni tradycji herbowej w swoich odznakach — ozdobili swe skafandry tym wdzięcznym symbolem rajdowym.

Program był bogaty i ciekawy. Konkursy turystyczne: biwakowania, gotowania na kuchence, udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, terenoznawstwa, najlepszego wyposażenia, kolarski tor przeszkód, konkurs regularnej jazdy, konkurs planowania jazdy w czasie — jednym słowem sama specjalizacja dla wysoko kwalifikowanych kolarzy, bardzo atrakcyjna i pożyteczna — z wyjątkiem konkursu „nazwij wyposażenie”. Ten należało by jak najszybciej wykreślić. Wystarczająco bowiem omawia sprawę podstawowego wyposażenia turystycznego regulamin każdej imprezy. Nie ma więc potrzeby podnoszenia go do rangi konkurencji o niezdrowym aspekcie. Tu nasuwa się analogia do pewnego absurdu, jaki miał miejsce na jednej z ogólnopolskich imprez motorowych. Wskutek przeoczenia w regulaminie określono punktację „za posiadanie przewodnika turystycznego” (za każdy przewodnik po 1 pkt.). W efekcie I miejsce musiał otrzymać uczestnik, który po szczegółowym przestudiowaniu regulaminu postanowił dać nauczkę organizatorom i przywiózł całą podręczną biblioteczkę wydawnictw turystycznych. Poza tym zresztą impreza „na medal”, za co należy się ukłon Komisji Turystyki Kolarskiej.

„AUTOSTOP ...LEGALNA FORMA TURYSTYKI MASOWEJ”

(Ciąg dalszy ze str. 7)

Bywa, że kierowcy nie wyrażają się zbyt pochlebnie o autostopowiczach, jednak jak dotąd — nadeszły od nich tylko 3 skargi (chodziło o drobne kradzieże). Organa MO prowadzą dochodzenia w kilkunastu wypadkach (w listopadzie otrzymamy dokładne dane — na podstawie materiałów zebranych przez Główną Komendę Milicji Obywatelskiej).

Coraz bardziej rośnie „środowiskowa” świadomość, że złe zachowanie się jednostek wpływa na opinię o wszystkich.

Głosy o organizacji Autostopu i jej społecznym oddziaływaniu (cytat z „Walki Młodych” z 1 lipca 1962 r.)

...Autostop w Polsce to coś jakościowo odmiennego. To nie „dziadowanie”, lecz legalna forma turystyki masowej. Autostopowicz wychodzi na szosę bez kompleksu niższości. Nasz Autostop urasta rzeczywiście do jedynego w swoim rodzaju przedsięwzięcia, które nie jest oparte o żadne obce wzory, lecz stanowi nasze własne rozwiązanie.

W imię prawdy przecież upierać się trzeba przy podkreśleniu, że Polska jest pierwszym krajem, który z Autostopu uczynił oficjalną imprezę, ku pożytkowi tysięcy młodych ludzi.

Trzeba o tym mówić głośno, bowiem jest w autostopowej imprezie coś optymistycznego; sukces myśli społecznej nad urzędowymi oporami i tradycjonalizmem części opinii publicznej. Powiedzmy szczerze: kierownictwo naszej milicji gdyby chciało mogłoby Autostop „ukreślić” na tysiąc sposobów, przedstawiając powyższe racje i powołując się na liczne opinie prasowe. A mogłoby chcieć — bo przecież Autostop stwarza trudności natury porządkowej, komplikuje kontrolę ruchu drogowego, prowadzi do swistego „włóczęgostwa”, tak nielubianego przez wszystkie policje świata.

...Ponad tymi bez wątpienia poważnymi niedociągnięciami i wbrew nim zauważono coś więcej: cel społeczny, uzasadniający zgodę na wszystkie wspomniane ryzyka i kłopoty i na to, że będzie po prostu „więcej pracy”.

Przykład piękny choćby dlatego, że ciągle jeszcze rzadki, ale i jak się okazało przecież jednak możliwy. Dlatego aczkolwiek Autostop dotyczy „tylko” turystyki można i trzeba o nim mówić jako o wzorze społecznego myślenia, godnego zalecenia we wszystkich dziedzinach życia.

Złot w stolicy bardzo liczny

Od 1954 roku Warszawa nie była miejscem Złotu Turystów. Dopiero obecnie zorganizowany dla uczczenia V Kongresu Związków Zawodowych Centralny Złot Turystów miał jako metę stolicę kraju. To oczywiście musiało w jakiś sposób rzutować na charakter imprezy. Bowiem dla małego miasteczka, np. Złotoryji Złot jest wielkim wydarzeniem, podczas gdy dla stolicy impreza jakich wiele.

A jednak na Stadionie „Skry”, gdzie umieszczono meta Złotu, znalazło się, obok 2,8 tysięcy turystów, także tyle mieszkańców stolicy, którzy przybyli, aby wziąć udział w części oficjalnej, ognisku i występach artystycznych. To świadczy, że w dużym mieście można liczyć na poważne zainteresowanie przez mieszkańców sprawami turystyki kwalifikowanej.

Do Warszawy przybyło wędrującymi trasami ok. tysiąc turystów pieszych, 5 trasami jechało ok. 100 kolarzy, 13 trasami ok. 800 motorowców. Przyjechało także 290 autostopowiczów, a nawet znaleźli się na mecie Złotu kajakowcy — 50 osób. Reszta to uczestnicy wycieczek autokarowych.

Na Warszawski Złot organizowany przez Oddział Stołeczny PTTK i WKZZ przybyli: v-przewodniczący GKKFIT — Michał Jekiel, Sekretarz CRZZ — Wiesław Kos, Sekretarz Centralnej Rady Zw. Zaw. NRD Wolfgang Beyrenther, v-przewodniczący CRZZ i prezes ZG PTTK — Piotr Gajewski, v-prezes ZG PTTK — Jerzy Przedziecki.

Mimo pewnych niedociągnięć organizacyjnych, w pierwszym dniu Złotu, można go uważać za udany. Przyczyniła się do tego w poważnym stopniu różnorodność form imprez składających się na zakończenie Złotu. Obok czysto widowis-

kowych, jak występy zespołów artystycznych, pokaz sztucznych ogni, czy tzw. wolne estrady, były pokazy sprawności turystów zmotoryzowanych, sejmik autostopowiczów, liczne wystawy (sprzętu turystycznego, ciekawa wystawa krajoznawcza prac artysty ludowego J. Szostaka z Augustowa, wystawy poszczególnych Kół, czy Klubów PTTK) oraz spotkanie aktywów turystycznego z przedstawicielami CRZZ.

Szczególnie ciekawy przebieg miało spotkanie prowadzone przez

prezesa Oddziału Stołecznego PTTK — St. Popowskiego. Omawiano szereg zagadnień związanych z dalszym rozwojem ruchu turystycznego z pracą Kół Zakładowych PTTK z działalnością organizatorów turystyki oraz sprawy organizacji wypoczynku świątecznego.

Na marginesie występów artystycznych podczas Złotu wypada założyć, że orkiestry jazzowe, piosenki z repertuaru Marino-Marinięgo nie pasują do atmosfery Złotu Turystycznego. Trzeba nam więcej zwrócić uwagę na piosenkę turystyczną, na występy o słabszym nawet poziomie artystycznym, ale związane tematycznie ze sprawami turystyki i krajoznawstwa.

Na Rajdzie Przyjaźni pogoda nie załamała turystów

W niecodziennych, jak na „złoty polski jesień” warunkach odbywał się VII Ogólnopolski Rajd Przyjaźni szlakami Lenina do Poronina i Zakopanego, w dniach 21—23 września br. Wysoko w górach padał śnieg, w dolinach lał deszcz.

Mimo to 4.111 uczestników Rajdu wędrowało po górach, jechało na motorach lub przybyło autokarami. W Rajdzie brały udział 273 drużyny turystów górskich z 2.746 uczestnikami, 29 drużyn pieszych z 274 osobami, 15 drużyn kolarskich ze 142 osobami, 330 motorów, 49 aut oraz 575 wczasowiczów.

Na szczególne wyróżnienie zasługują turyści z Kół Zakładowych PTTK — Huty im. Lenina, którzy zresztą zdobyli po raz drugi puchar przechodni CRZZ dla zakładu pracy, który wystawi najliczniejszą grupę turystów. Obok nich niezwykle pozytywnym wydarzeniem jest

fakt uczestniczenia w Rajdzie wczasowiczów przebywających na wczasach FWP w Zakopanem, jak również udział członków SNPTT, czy kursu ćwiczeń fizycznych CRZZ. Do tej pory bowiem mieszkańcy Zakopanego rzadko brali udział w imprezach turystycznych, organizowanych w górskiej stolicy Polski.

Uczestnicy Rajdu maszerowali 20 różnymi trasami turystycznymi, złożyli wieniec pod pomnikiem Lenina w Poroninie oraz uczestniczyli w uroczystym zakończeniu imprezy na stadionie pod Krokwią.

Impreza była wzorowo zorganizowana, atmosfera Rajdu bardzo turystyczna, godna tego wielkiego Rajdu. Stracił on dużo ze swej widowiskowości wskutek lejącego dosłownie deszczu tak, że musiano odwołać imprezy artystyczne — występy zespołów, wesele góralskie i inne.

Sprawa noclegów

Newralgicznym punktem Autostopu są noclegi, a raczej ich brak. Według głosów prasy trudno wymagać od młodych ludzi, aby byli schludni i czysti po noclegu w stogu czy w poczekalni dworcowej.

Czasami niewłaściwy stosunek kierowników schronisk i obozowisk zmuszał autostopowiczów do ukrywania swojej przynależności do Autostopu.

Niektóre organizacje jak ZMS i ZSP udzielały noclegów w cenie 2 zł. Bazy zorganizowane — z funduszy Autostopu — przez Międzyuczelniane Oddziały PTTK w Warszawie, Poznaniu oraz w Łowiczu ratowały trochę sytuację.

Szczególnie w Warszawie, jak podaje prasa warszawska, „organizatorzy postarali się, aby młodzi koledzy czuli się w kempingach jak w domu. Służą im różną pomocą, od szcztotki do butów zaczynając a na przewodnikach i informatorach o stolicy kończąc. Pożyty umila własny radiowęzeł”.

Nie zawsze autostopowicze zachowują się właściwie

Przedsiębiorczość niektórych autostopowiczów skierowała się w stronę omijania ograniczeń regulaminu. Polegało to m.in. na:

1. podwyższeniu wieku — po uprzednim misternym wyszkrobianiu, bądź wywabianiu prawdziwej daty urodzenia — w legitymacjach szkolnych.

2. podrabianiu książeczek PKO przez: a) własnoręczne podwyższanie wkładów, b) antydatowanie wpłaty, c) zmianę nazwiska właściciela (w tym ostatnim wypadku chodzi o to, aby na jedną książeczkę PKO, autentyczną nawet i z rzeczywistym wkładem wykupić kilka książeczek Autostop).

3. zmianę nazwiska na samej książeczce Autostop, po uprzednim jej wystawieniu na kogo innego (zantowano kilka takich wypadków).

Kierowcy

Na ogół wożą chętnie (choć mniej niż w ubiegłych latach — pokutują tu jeszcze stare uprzedzenia). Należy jednak zasygnalizować nowy problem wożenia za pieniądze. Kilkanaście listów oraz ustnych wypowiedzi świadczy, że część kierowców woli gotówkę za przejazd niż kupony. Fakty te potwierdzają również kontrole drogowe. Ulgi i ułatwienia stosowane przez władze wyłącznie dla autostopowiczów stają się pretekstem dla osiągania korzyści finansowych, konkurencji z publicznymi środkami lokomocji. Jest to dość poważny problem, narastający od 1961 roku.

(Dokończenie na str. 16)

Z PRAC GŁÓWNEJ KOMISJI REWIZYJNEJ

II Plenum Głównej Komisji Rewizyjnej poświęcone głównie sprawom organizacyjnym GKR, ustaliło przede wszystkim podział czynności pomiędzy członków Prezydium GKR.

I tak — **Prezes Mieczysław Domagała** kieruje pracami Prezydium oraz reprezentuje GKR wobec innych władz Towarzystwa oraz instytucji i stowarzyszeń, z którymi utrzymywany jest przez PTTK kontakt. Koordynuje prace Prezydium i Plenum GKR.

V-prezes Stanisław Romaszkan zastępuje prezesa na codzień, kieruje pracami Biura, jego personelem etatowym i czasowo angażowanym, angażuje pracowników etatowych i czasowo zatrudnionych do Biura GKR, nadzoruje całokształt działalności Komisji oraz opiekuje się OKR Szczecin. Odpowiada za pracę Zespołu Organizacyjnego.

V-prezes Bernard Bortlik odpowiada za pracę Zespołu Ekonomicznego oraz spełnia opiekę nad OKR Kraków.

V-prezes Stefan Kacperski odpowiada za pracę Zespołu Programowego oraz reprezentuje GKR wobec Zarządu Głównego i GSK PTTK w kwestiach prawnych.

Sekretarz Tomasz Mańkowski sprawuje pieczę nad prowadzeniem protokołów zebrań Prezydium, Plenum oraz narad roboczych, odpowiada za pracę Zespołu Problemowego, opiekuje się OKR Łódź.

Obok podziału czynności między członków Prezydium, powołano opiekunów Okręgowych Komisji Rewizyjnych PTTK. Opiekunem OKR Białystok został kol. Krystyn Konaszewski, Bydgoszcz — kol. Edward Wyrostkiewicz, Gdańsk — kol. Czesław Trybowski, Katowice — kol. Tadeusz Kałamarski, Kielce — kol. Bronisław Cmela, Koszalin — kol. Jerzy Sułkowski, Lublin — kol. Julian Karpiński, Olsztyn — kol. Jerzy Sobczak, Opola — kol. Władysław Igielski, Poznań — kol. Henryk Kamiński, Warszawy Oddz. Stoł. i Międzyuczelnianego — kol. Julian Faszczewski, Wrocław — kol. Stanisław Linder, Zielonej Góry — kol. Jerzy Chwalisz, Okręgu Mazowieckiego — kol. Aniela Michalska.

Do zadań opiekuna należy:

- reprezentowanie GKR wobec terenowych komórek działalności PTTK oraz w miarę potrzeby wobec władz miejscowych administracji państwowej oraz instytucji i organizacji politycznych i społecznych.

- Pomoc w pracy OKR w formie rad, wskazówek, i instruktażu, mediacje w ewentualnych nieporozumieniach między Zarządami Okręgów a OKR. Interwencja konieczna dla pokonania trudności w pracy OKR.

- Nadzór nad działalnością OKR w myśl art. 7 Regulaminu KR PTTK.

- Informowanie bieżąco Prezydium GKR o pracy OKR oraz o niedociągnięciach i składanie wniosków w kierunku zaktywizowania nieczynnych Komisji, uzupełniania, wzgl. zmiany składu osobowego Komisji.

Wspomniane Plenum GKR, wzorem lat ubiegłych utworzyło dla wykonania zadań statutowych cztery zespoły kontrolne w następującym składzie osobowym:

I. Zespół Organizacyjny:

Stefan Kacperski (kierownik Zespołu), Julian Faszczewski, Bronisław Cmela, Jerzy Sobczak, Jerzy Sułkowski.

II. Zespół Programowy

Krystyn Konaszewski — (kierownik Zespołu), Władysław Igielski, Julian Karpiński, Jerzy Chwalisz.

III. Zespół Problemowy

Bronisław Cmela (kierownik Zespołu), Stefan Kacperski, Tadeusz Kałamarski, Tomasz Mańkowski, Edward Wyrostkiewicz, Jerzy Sobczak, Czesław Trybowski.

IV. Zespół Ekonomiczny:

Henryk Kamiński (kierownik Zespołu), Władysław Igielski, Tadeusz Kałamarski, Krystyn Konaszewski, Stanisław Linder, Aniela Michalska.

...Sym wrócił pełen zapału i radości

NA zlecenie Komisji Młodzieżowej ZG PTTK zostały zorganizowane w okresie letnim przez Poznański O/Międzyuczelniany w Kukulce i przez Oddział Żnin w Żninie 2 obozy dla młodzieży szkolnej. Założeniem tych obozów było zapoznanie młodzieży szkolnej z racjonalnym uprawianiem turystyki kwalifikowanej, pieszej, kolarskiej i kajakowej.

Ogółem na obozach zostało przeszkolonych około 300 uczestników. Podczas trwania turnusu młodzież zdobywała punkty na odznaki turystyczne PTTK, jak również karty pływackie i prawa jazdy na rowery. Kadra instruktorska obozu w Żninie rekrutowała się z doświadczonych

nauczycieli, działaczy naszego Towarzystwa. W Kukulce, dla odmiany, kadre instruktorską stanowili młodzi działacze Oddziału Międzyuczelnianego PTTK.

Należy z uznaniem podkreślić fakt, że zarówno na jednym, jak i na drugim obozie instruktorzy bardzo byli oddani sprawie szkolenia turystycznego młodych, a ich postawa prawdziwych turystów mogła służyć za przykład uczestnikom.

Czy eksperyment z obozami się udał?

Możemy już dzisiaj śmiało powiedzieć, że tak — świadczą o tym wypowiedzi uczestników w ankiecie — zebrane na zakończenie każdego turnusu, oraz wypowiedzi rodziców i

opiekunów, jak również głosy domagające się od Komisji Młodzieżowej zorganizowania obozu-zimowego.

A oto kilka wypowiedzi na temat młodzieżowych obozów letnich:

„Pobył na obozie turystycznym wpłynął bardzo dodatnio na mego syna z punktu widzenia wychowawczego. Wyraża się to w tym, że wzrosło poczucie dyscypliny wewnętrznej w domu i poza domem. Jest większe poczucie odpowiedzialności i obowiązkowości, wyjątkowe zamilowanie do poznawania piękna naszego kraju oraz wyrobienie ko-

MAGAZYN Turystyczny „Światowid” wspólnie z Głównym Komitetem Kultury Fizycznej i Turystyki ogłosił bardzo interesujący konkurs pt. „SZUKAMY MIEJSCA NA KEMPINGU”. Chodzi w nim o znalezienie miejsc ciekawych krajoznawczo, malowniczo położonych, znajdujących się przy szlakach turystycznych. Materiały z konkursu posłużą następnie GKKFiT w lokalizowaniu typowych kempingów C I, II i III.

Członkowie naszego Towarzystwa, którzy uczestniczą w wielu imprezach turystycznych, wędrowniach, spływach oraz rajdach i doskonale znają kraj, mają możliwość wytypowania miejsc na kempingi. Mogą więc bez trudu wziąć udział w konkursie, tym bardziej, że rola PTTK w tworzeniu lekkiej bazy turystycznej jest b. poważna. Zresztą przewodniczącym jury konkursu jest znany działacz PTTK koł. Zbigniew Kuleczycki.

A oto jak wyglądają warunki konkursu:

Miejsce na kemping musi spełniać odpowiednie warunki:

● **POŁOŻENIE KEMPINGU.** Miejsce na kemping musi być tak wybrane, aby uwzględniało walory krajoznawcze i krajobrazowe okolicy. Mają to być miejsca, albo leżące na znanych szlakach turystycznych, albo z dala od nich, ale interesujące z uwagi na ciekawe obiekty zabytkowe, przyrodnicze, folklo-

rycznego współzycia z chłopcami w jego wieku. Syn uczy się chętniej, zwłaszcza z większym zainteresowaniem uczy się geografii.

Byłoby pożądanym by kontynuować w przyszłości idee obozów turystycznych dla młodzieży”.

„Syn powrócił z obozu pełen zapału i radości, wypoczęty, bardziej samodzielny. Obecnie lepiej potrafi zorganizować sobie czas wolny od nauki, a to jest bardzo wiele dla chłopca w wieku 15 lat”.

„Nie bez znaczenia jest także i to, że właśnie PTTK dysponuje chyba najlepszą kadrą instruktorów — doświadczonych, odpowiedzialnych i rozmyślanych w swojej pracy działaczy. Wszystko to składa się na fakt, że nowa forma obozów dla młodzieży jest nieoceniona z punktu widzenia jej wychowawczych i zdrowotnych walorów. Mam nadzieję, że ta piękna akcja będzie kontynuowana przez PTTK, a jej zasięg będzie coraz szerszy. Sprawa ta jest

„Szukamy miejsca na kempingi”

KONKURS „ŚWIATOWIDA” i GKKF i T

rystyczne itp. Ważne jest, aby wybrany teren był względnie płaski. Pochyłość może być taka, aby umożliwiła postawienie samochodu i namiotu. Nie wyklucza się tarasowego położenia terenu.

● **KEMPING MOŻE ZAJMOWAĆ TEREN 1—2 HA.** Musi być łatwo dostępny z głównych traktów komunikacyjnych, przy czym dojazd od drogi głównej do kempingu nie powinien przekraczać 3 km. Droga dojazdowa polna lub leśna musi być w takim stanie, aby samochód mógł ją bez trudu przebyć i to zarówno w porze suchej, jak i deszczowej.

● **PARCELA, NA KTÓREJ MAMY LOKALIZOWAĆ KEMPING,** powinna być sucha, dobrze nasło-

ni bardzo bliska zarówno jako matce, jak również z tytułu swej pracy zawodowej jako lekarza — st. asystenta Zakładu Higieny Szkolnej PZH.”

A oto wypowiedź jednego z uczestników:

„Instruktorzy potrafili tak urozmaicić wycieczkę, że zachęcało nas to do kontynuowania turystyki poza obozem”.

„Po powrocie do domu zacząłem inaczej patrzeć na sprawę turystyki i PTTK. Po dwóch dniach zapisałem się do Towarzystwa i zorganizowałem grupę turystyczną na moim podwórku. Zacząłem chodzić z kolegami na wycieczki w okolice Warszawy. Po odbyciu kilku wycieczek zdobyłem brązową OTP. Teraz zamierzam zorganizować w swojej klasie grupę turystyczną i zachęcić kolegów do uprawiania turystyki”.

Czy trzeba coś jeszcze dodawać. Te opinie obrazują chyba najlepiej, czy cel młodzieżowych obozów został osiągnięty.

nieczniona, o niezbyt gęstym zarzewieniu lub zakrzewieniu. Pożądana jest polana leśna, skraj lasu itd.

● **TEREN PRZEZNACZONY POD PRZYSZŁY KEMPING** ma stanowić własność państwową lub spółdzielczą, nie może być własnością prywatną, chyba że są możliwości wymiany. O tych danych uczestnik konkursu musi dowiedzieć się na miejscu.

● **RZĘKA, JEZIORO, MORZE.** Lokalizacje nad wodą będą oceniane najwyżej. Co się zaś tyczy wody pitnej, którą musi posiadać każdy kemping, należy ocenić głębokość na jaką trzeba wierceć (w przypadku braku wodociągu). Biorący udział w konkursie dowie się tego od okolicznych mieszkańców, władz itp.

● **ZELEKTRYFIKOWANIE KEMPINGU JEST RZECZĄ KONIECZNĄ.** Należy więc określić jak daleko przebiega linia elektryczna od projektowanego miejsca na kemping.

● **NIEZBĘDNY JEST SZKIC ORIENTACYJNY TERENU,** który pomoże jury konkursu w zorientowaniu się na mapie. (Można go wykonać odręcznie).

Komisja konkursowa, składająca się z przedstawicieli organizatorów, oraz PTTK, PZMot. LZS, oceni nadesłane projekty i wytypuje wyselekcjonowaną ilość do szczegółowej analizy przez Zespół Oceny Projektów Inwestycji GKKFiT.

Każda praca przekazywana do ZOPI GKKFiT będzie nagrodzona wartościowymi nagrodami w postaci sprzętu turystycznego.

Natomiast jeśli po zatwierdzeniu przez GKKFiT zapadnie decyzja budowy kempingu w latach 1964-65 według zaprojektowanych lokalizacji, autorem zostanie wypłacone:

za C-I	3 tys. zł
C-II	2 tys. zł
C-III	1,5 tys. zł
C-IV	1 tys. zł

„Magazyn Turystyczny Światowid” opublikuje pełną listę nazwisk osób, których prace zostały przekazane do ZOPI, a następnie wytypowane do realizacji.

Termin nadsyłania prac wraz z kuponami upływa 30 listopada 1962 roku (decyduje data stempla pocztowego).

Komisja konkursowa rozpatrzy projekty do 28 lutego 1963 r.

Prace należy nadsyłać na adres redakcji Magazynu Turystycznego „Światowid”, Warszawa, ul. Senatorska 11.

To nowego w KOMISJACH

Komisja Turystyki Narciarskiej

P RZYGOTOWANIA do sezonu narciarskiego 1962-63 trwają w całej pełni.

Komisja Turystyki Narciarskiej ZG PTTK dużą wagę przykładą do wykorzystania akcji wypoczynku świątecznego na szkolenie narciarskie i wycieczki. W zakresie tym przygotowuje się programy, skrypty i kadre działaczy, którzy prowadzić będą bezpośrednio zajęcia na śniegu dla grup korzystających z zorganizowanych wyjazdów rekreacyjnych. W ten sposób porozumienie zawarte pomiędzy CRZZ i PTTK realizowane będzie także w sezonie zimowym, zarówno bezpośrednio przez Komisję Zarządu Głównego, jak i przez terenowe Komisje Narciarskie PTTK, w porozumieniu z Komisjami Kół Zakładowych.

Przystąpiono już także do zorganizowania Szkół Narciarskich PTTK w zimowiskach i niektórych schroniskach górskich. Najważniejszą rolę mają tutaj do spełnienia miejscowe Oddziały PTTK, jako gospodarze terenu.

Sieć szkół zorganizowanych, zatrudniających wysoko kwalifikowanych instruktorów narciarstwa, przyczyni się do podniesienia poziomu techniki jazdy w Polsce, a tym samym do zmniejszenia liczby wypadków.

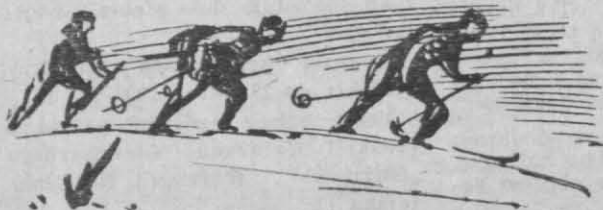
W bieżącym sezonie we wczasach narciarskich FWP-PTTK weźmie udział 4500 narciarzy. Tym razem będzie bardzo skrupulatnie przestrzegana zasada przeznaczenia miejsc w obiektach górskich dla narciarzy zaawansowanych i wprawnych, a dla początkujących w zimowiskach, na dole. Dzięki temu uzyska się daleko lepsze wyniki szkolenia poszczególnych grup.

Jak co roku, i w nadchodzącym sezonie szkoleni będą kandydaci na pomocników instruktora i pomocnicy na stopień instruktora. Odbędzie się też unifikacja i kurs dla przodowników GON.

Dla turystów narciarzy zaawansowanych KTN przygotowuje kilka ciekawych imprez ogólnopolskich. M.in. odbędzie się wielki, ogólnopolski rajd narciarski 1000-lecia w Karkonoszach, tradycyjny już VIII Wysokogórski Rajd Narciarski w Tatrach, rajd w Bieszczadach i prawdopodobnie zawody sprawnościowe dla młodzieży, oraz rajd na nizinach.

Obserwowany od kilku lat spadek zainteresowania odznakami narciarskimi PTTK, może mieć swoje źródło nie tylko w przyczynach obiektywnych, lecz także w przestarzałej formie przepisów, regulaminów itp. Przystąpiono wobec tego do zmiany tych przepisów, które wprawdzie nie będą jeszcze w pełni stosowane w najbliższym sezonie, niemniej w wielu przypadkach zostaną wprowadzone eksperymentalnie.

KTN nadal czuwać będzie nad zagospodarowaniem terenu dla potrzeb narciarskich, nie ograniczając się jedynie do nadzoru i służenia doświadczeniem, lecz prowadząc szkolenie dla przyszłych wykonawców robót przy remontach szlaków, utrzymywaniu narciostad itp.

Komisja Turystyki Pieszej

W roku 1962, poza licznymi imprezami pieszymi, organizowanymi przez Oddziały i Okręgowe KTP oraz Sekcje i Kluby Piesze (z których na specjalne wyróżnienie zasługuje Rajd „Szlakiem Powstańców Śląskich” — OKTP Katowice, z udziałem 5 tysięcy turystów) odbyły się następujące imprezy centralne:

X Ogólnopolski Jubileuszowy Rajd Pieszy, połączony ze Złotem Turystów do Płocka, w dniach 14—24 czerwca 62 r. (Pisaliśmy o nim obszernie w poprzednim numerze „BI”) oraz III Ogólnopolski Rajd Turystów Wysoko kwalifikowanych, połączony ze Złotem Przodowników na pięknych terenach Mazur Garbanych — z zakończeniem w Węgorzewie, w dniach 3—9. IX.br.

Rajd przebiegał 6 trasami, od 2 do 6-dniowych, wskazanymi przez organizatorów. Uczestnicy organizowali noclegi i wyżywienie we własnym zakresie, maszerując z kocherami, namiotami itp. Trasy pozwoliły uczestnikom rajdu na zapoznanie się z pięknem pieszych szlaków mazurskich, a przede wszystkim małym znanemu powiatu węgorzewskiego. Organizatorzy przygotowali 2 obozowiska — jedno dla uczestników rajdu nad jeziorem Świącajty, drugie dla uczestników Złotu Przodowników nieopodal miejsca obrad — I Złoty Zlotu Kultury w Węgorzewie.

W Złocie uczestniczyło 175 przodowników turystyki pieszej z terenu całej Polski, w rajdzie około 250 pie-

churów, w tym 2 drużyny zagraniczne — z Węgier i NRD.

Obrady zlotu odbywały się w dniach 8 i 9 września w pięknie udekorowanej sali Domu Kultury. W obradach wzięli również udział: przewodniczący PWRN — Olsztyn, sekretarz KW PZPR — Olsztyn, przedstawiciel WKZZ, władze miejscowe Węgorzewa. Na Złot przybyli: v-prezes ZG PTTK — J. Przędziecki, sekretarz Prezydium ZG — R. Wróblewski oraz przewodniczący KTP ZG — A. Słomczyński.

Na Złocie omówione zostały następujące sprawy:

- 1) wykonanie uchwał Złotu TP w Lubniewicach w 1961 r.;
- 2) informacja o ustaleniach dotyczących tras do OTP dużej srebrnej;
- 3) informacje o stanie kadry przewodnickiej i projekt regulaminu Przodowników TP;
- 4) charakterystyka sezonu turystycznego 1961/62 i ustalenie imprez TP na rok 1963;
- 5) rola i znaczenie okręgowych zlotów przodowniczych;
- 6) zagospodarowanie turystyczne terenów nizinnych.

W czasie obrad Złotu odbyło się także spotkanie z działaczami politycznymi oraz kulturalnymi Warmii i Mazur. Pozdrowienia i życzenia owocnych obrad wraz z wiankami róż i chustami zlotowymi przyniosła młodzież harcerska. Na zakończenie obrad wystąpił zespół regionalny Pieśni i Tańca „Olsztyn” oraz znana poetka i działaczka oświatowa — Maria Zienkiewicz-Malewska. Do późnych godzin nocnych trwało ognisko nad jeziorem Świącajty, w którym udział wzięli uczestnicy Rajdu i Złotu oraz kilka tysięcy ludności miejscowej. W niedzielę, w godzinach rannych odbyły się marsze na orientację z udziałem 13 drużyn, w tym również zespołów z Węgier i NRD.

Komisja Turystyki Podwodnej

W ramach prac Komisji został zorganizowany kurs Instruktorów Nurkowania Swobodnego w Giżycku. Na 13 uczestników stopień Instruktora uzyskało 11 osób.

W grudniu b.r. natomiast Komisja planuje zorganizowanie Zlotu Instruktorów z całej Polski. Zlot odbędzie się w Stargardzie Szczecińskim lub Łądku Zdroju. Weźmie w nim udział około 30 osób. Celem Zlotu jest wymiana wzajemnych doświadczeń co do szkolenia nowych kadr instruktorów nurkowania swobodnego.

Jako duże osiągnięcie Komisji należy zaliczyć wyjazd naszego delegata Kol. Jerzego Bulika na Kongres CAS-u do Londynu. Jest to pierwszy wyjazd za granicę od 5-ciu lat istnienia Komisji.

Kluby podległe Komisji pracowały w br. bardzo intensywnie. Do najciekawszych należy zaliczyć akcję Klubu Gdańskiego „Posejdon”, którego członkowie pracują przy badaniach części podwodnych zapór w Czchowie, Rożnowie oraz Porąbce. Kierownikiem akcji jest dr Biernacka z PAN-u.

Pozostałe Kluby organizowały w lecie szereg obozów wypoczynkowo-szkoleniowych oraz akcji.

Komisja Turystyki Kajakowej

W roku bieżącym Komisja Turystyki Kajakowej ZG PTTK przy współudziale Biura Turystyki Zagranicznej PTTK — zorganizowała szereg imprez zagranicznych, w których wzięło udział około 200 kajakowców polskich.

Około 150 osób uczestniczyło w Międzynarodowym Spływie Kajakowym Dunajem na odcinku Bratislava — Budapeszt. Po zakończeniu imprezy wodniacy spływali różnymi rzekami na terenach Czechosłowacji i Węgier. Kilkanaście osób przepływało Balatonem zwiedzając szereg miejscowości położonych nad jeziorem.

Dwie grupy liczące około 50 osób wzięły udział w organizowanych przez BTZ—PTTK wycieczkach kajakowych na terenach Węgier i NRD. Wreszcie 3 przedstawicieli KTKaj. ZG PTTK uczestniczyło w II Międzynarodowym Spływie Kajakowym górską rzeką Driną na terenie Jugosławii.

Spływ ten odbył się na trasie długości 150 km, w tym ok. 40 km Wielkim Kanionem. Organizatorem spływu był Związek Kajakowy Bośni i Hercegowiny KAJA-KASKI SAVEZ BOSNJE I HERCEGOVINE z siedzibą w Sarajewie. Obok Polaków płynęło Driną 6 osób z Austrii, 46 z Czechosłowacji, 70 z Jugosławii i 4 z NRF.

Wyjazd polskiej ekipy umożliwił naszym wodniakom zapoznanie się z jedną z najpiękniejszych, a zarazem i najtrudniejszych górskich rzek Europy. W czasie spływu zebrano bogaty materiał dokumentacyjny m.in. nakręcono film oraz wykonano szereg zdjęć. Ponadto uzyskano dokładną mapę trasy oraz sporządzono szkice trudniejszych progów.

Udział w Spływie dał ponadto dokładne rozeznanie skali trudności Driny w porównaniu z naszymi górskimi rzekami. W spływie Driną mogą brać udział tyl-

ko wodniacy posiadający bardzo duże doświadczenie w spływach po górskich rzekach oraz b. dobrą umiejętność pływania.

Przez cały okres spływu przedstawiciele KTKaj. spotykali się z niezwykle serdecznym przyjęciem, a informacje o polskich rzekach i jeziorach wywoływały ogromne zainteresowanie wśród wodniaków jugosłowiańskich. Wielu spośród nich zapowiadało swój udział w przyszłorocznych imprezach organizowanych przez KTKaj. Należy czynić starania, aby w oparciu o zebrane doświadczenia w przyszłych latach jak największą liczbę wodniaków mogło uczestniczyć w spływie Driną.

Uczestnicy wszystkich wymienionych wyżej imprez nawiązali szereg kontaktów z wodniakami zagranicznymi, którzy na lata przyszłe zapowiedzieli swój udział w organizowanych na terenie Polski spływach kajakowych.

W roku 1963 i latach następnych Komisja nasza będzie organizowała podobne imprezy zagraniczne i robiła starania, aby mogło brać w nich udział jak największa liczba turystów wodniaków.

Komisja Turystyki Motorowej

W POŁOWIE października br. Komisja Turystyki Motorowej ZG PTTK zorganizowała swoje jesienne centralne szkolenie. Odbędzie się ono w Poznaniu. Zgodnie z uchwałami i zaleceniami V WZD kurs ten różnił się znacznie od dotychczas przeprowadzonych. Położony został bowiem specjalny nacisk na szkolenie przewodników i aktywistów kół przyzakładowych. Wprowadzono zagadnienia wycieczek autokarowych, jako nowego elementu turystyki motorowej. Przez dobrze pomyślaną turystykę autokarową, najbardziej liczną, najtańszą, wymagającą najmniej zachodów organizacyjnych oraz najmniejszego zaawansowania fachowego uczestników, na pewno jesteśmy w stanie trafić do przekonania masowego odbiorcy, zainteresować go turystyką w ogóle, a następnie odpowiednio skierować jego zainteresowania na turystykę kwalifikowaną.

Drugim nie mniej ważnym elementem szkolenia stała się sprawa zmotoryzowanej (na dwóch kółkach) młodzieży robotniczej. Nowum w naszym szkoleniu było także i to, że uczestnicy otrzymali wcześniej, materiały wydrukowane przez Komisję Wydawniczą PTTK oraz indeks materiałów pomocniczych.

Kurs organizacyjnie poprowadziła OKTM Poznań w nowym Ośrodku Sportowo-Wypoczynkowym z piękną salą wykładową, basenami, salami gimnastycznymi i hotelem na miejscu.

Komisja Turystyki Górskiej

Nowym sekretarzem KTG ZG PTTK. Sekretariat Komisji objął mgr Władysław Krygowski po kol. B. Małachowskim, który z dniem 1 lipca przeszedł na emeryturę.

Krajowa Narada Aktywu Turystyki Górskiej KTG. W dniach 10—11 listopada 1962 odbędą się w Krakowie obrady aktywistów turystyki górskiej. Narada będzie przeglądem osiągnięć za okres 1960—1962 i nakreśli kierunki rozwojowe w następnych latach.

Złoty przodowników GOT. Po udanych zlotach przodowników GOT Okręgu Rzeszowskiego i Katowickiego, odbył się w lecie br. w dolinie Ropy zlot przodowników z ruchliwego środowiska łódzkiego. W ciągu października br. projektuje się jeszcze zorganizowanie zlotu przodowników GOT z całego Śląska. Tym razem punktem zbornym będzie prawdopodobnie Zawoja.

Uprawnienia przodowników GOT. Przypominamy, że przodownicy GOT, w ramach swych uprawnień terytorialnych mają prawo prowadzić wycieczki w Parkach Narodowych, na równi z przewodnikami PTTK.

Wyróżnienia „Za Wytrwałość”. Już 23 osoba zdobyła najtrudniejsze, gdyż wymagające wieloletniej wytrwałości wyróżnienia „Za Wytrwałość”. W zdobywaniu tego wyróżnienia przoduje na razie województwo krakowskie.

Komisja Turystyki Żeglarskiej

Sezon nawigacyjny turystyki żeglarskiej 1962 r. dobiega końca. Rejsy śródlądowe już się zakończyły, rejsy morskie trwały do połowy października i zostały zakończone egzaminem na stopień jachtowego kapitana morskiego i sternika morskiego. Zwiększenie (o 30 osób) kadry oficerów usprawni organizację rejsów morskich w następnym sezonie.

Szkołka żeglarska w Boszkowie na 4 dwutygodniowych turnusach przeszkoliła 160 żeglarzy.

Baza Żeglarska w Mikołajkach pod względem eksploatacji sprzętu pracowała dobrze. Mimo wieloletniego użytkowania, dzięki prawidłowej konserwacji 13 łodzi żaglowych tamtejszej bazy, pomyślnie służyło rejsom centralnym, w których wzięło udział 348 żeglarzy ze wszystkich OKTŻ.

Wiele kłopotów i nieporozumień spowodowało opóźnienie przez Krakowską Stocznia Jachtową dostawy 20 łodzi żaglowych dla Ośrodka w Nidzie, skąd planowaliśmy również rejsy centralne. Stocznia znając nasze plany nie wywiązała się jednak ze zobowiązań mimo wielokrotnych zapewnień, że łodzie będą dostarczone na czas. W związku z tym pierwsze rejsy nie doszły do skutku. Za pośrednictwem „BI” pragniemy przeprosić wszystkich uczestników niezrealizowanych rejsów za powyższą sytuację, która utrudniła Kolegom spędzenie urlopów na Mazurach.

Obecnie wszystkie łodzie nareszcie znajdują się w Nidzie, w przyszłym roku można więc będzie zapewnić ich prawidłową eksploatację.

Dokładną ilość rejsów podamy po całkowitym podsumowaniu sezonu, ale już obecnie wiadomo, że tu-

rystyczny ruch żeglarski był dużo większy niż w ubiegłych latach.

Wiele naszych jednostek organizacyjnych — żeglarskich wykazuje intensywną działalność szkoleniową zarówno w zakresie śródlądowym, jak i morskim, dzięki czemu mamy coraz więcej wyszkolonych żeglarzy. Należy tu wymienić Kluby Warszawskie: „Rejsy”, WKW — Sekcja Żeglarska, KM „Bryza”; Katowice — „Tramp”, „Dal”; Wrocław — „Eol”, „Grot”; OKTŻ—Lublin; OKTŻ—Łódź; OKTŻ—Poznań i jeszcze wiele innych.

Klub Żeglarski „Grot” z Wrocławia na łodziach typ „L”, wybudowanych przez członków, zorganizował ciekawy spływ do NRD, na wody Rugii i Uznam. W rejsie tym wzięło udział 11 osób, które zwiedziły porty: Greifswald, Stralsund, Kloster, Wolgast.

Na podkreślenie zasługuje fakt nieomal historyczny dla morskiej turystyki żeglarskiej w naszym Towarzystwie. Oto w minionym sezonie po raz pierwszy wprowadziliśmy 6 własnych jachtów do regularnej eksploatacji. Mimo ciężkich warunków atmosferycznych w tym roku, nasze jachty odbyły pomyślnie 14 rejsów zagranicznych i ok. 37 krajowych.

Komisja Turystyki Żeglarskiej prowadziła eksploatację jachtu „Polonia” zgodnie z wytycznymi ostatniego Plenum Komisji i uchwałą Prezydium ZG PTTK. Podkomisja Morska KTG, na s/y „Polonia” zorganizowała 7 rejsów krajowych i 3 zagraniczne, w których wzięło udział 110 osób reprezentujących aktyw żeglarski ze wszystkich OKTŻ.

Ta regularna eksploatacja jachtów, była jednak utrudniona z uwagi na brak własnej bazy morskiej i możliwości prawidłowej konserwacji jachtów.

Przez cały sezon Komisja penetrowała Wybrzeże, aby znaleźć miejsce dla tymczasowej bazy. Na rok 1962/63 nawiązaliśmy kontakt z K. S. „Pogoń” w Szczecinie, gdzie przeżywa i otrzyma remont bieżący jacht „Polonia”. Istnieją też możliwości umieszczenia pozostałych naszych jachtów. Jest to chwilowe i problemu nie rozwiązuje. Czekamy na basen jachtowy w Kołobrzegu, a tymczasem dolożymy starań o zlokalizowanie tymczasowej własnej bazy morskiej na następne lata.

Następnym palącym zagadnieniem jest konieczność powiększenia ilości sprzętu, którego obecny stan jest minimalny w stosunku do potrzeb (157 łodzi dla 4 tys. żeglarzy).

Komisja Speleologii

Komisja Speleologii zorganizowała rekonesans do jaskini „Kasprowa Niznia”, w którym udział wzięło 5 osób oraz wyprawę do jaskini „Szczelina Chochołowska”.

W dniach 18—25.VIII.62 r. odbył się kurs dla początkujących grotolazów. Obóz składał się z dwóch części. Pierwsza w Tatrach Polskich, druga zaś w Tatrach Słowackich, gdzie zwiedzono jaskinię Miru, oraz jaskinię „Swobodne okno”.

W ramach Komisji wyjechała do Włoch 2-osobowa delegacja grotolazów a do Jugosławii (góry Velebit) 6-osobowa. Obie grupy wzięły udział w organizowanych wyprawach do jaskiń.

W chwili oddania bieżącego „BI” do druku Komisja organizuje wyprawę do jaskini Miętusiej z udziałem gości zagranicznych z Bułgarii, Jugosławii, Węgier i ZSRR. Planowane jest dojście 200 do 210 m w głąb.

I. Mapy

1. **BIESZCZADY.** Mapa turystyczna. Podz. 1:125.000. Wyd. 3. Warszawa 1962. Państw. Przedś. Wydawn. Kartogr., cena: 10 zł.

2. **KARKONOSZE.** Mapa turystyczna. Podz. 1:75.000. Wyd. 3. Warszawa 1962. Państw. Przedś. Wydawn. Kartogr., cena: 10 zł.

3. **KARPATY.** Mapa obszaru konwencji turystycznej. Warszawa 1962. Państw. Przedś. Wydawn. Kartogr., cena: 10 zł.

4. **KOTLINA KŁODZKA.** Mapa turystyczna. Podz. 1:125.000. Wyd. 2. Warszawa 1962. Państw. Przedś. Wydawn. Kartogr., cena: 10 zł.

5. **MACULEWICZ WITOLD: Wielkie jeziora mazurskie.** Mapa turystyczno-krajoznawcza. Podz. 1:150.000. Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 15 zł.

6. **MACULEWICZ WITOLD, KURAN JÓZEF: Drwęca.** Mapa turystyczna szlaku wodnego. Podz. 1:150.000. Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 10 zł.

7. **MACULEWICZ WITOLD, KURAN JÓZEF: Kanał Elbląski — Jezioro Jeziorak.** Mapa turystyczna szlaku wodnego. Podz. 1:150.000. Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 10 zł.

8. **MACULEWICZ WITOLD, KURAN JÓZEF: Wigry — Nowogród.** Mapa turystyczna szlaku wodnego. Podz. 1:150.000. Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 10 zł.

9. **MAPA samochodowa Polski.** Podz. 1:1.000.000. Warszawa 1962. Państw. Przedś. Wydawn. Kartograficznych, cena: 10 zł.

10. **MAPA województw katowickiego i opolskiego.** Podz. 1:500.000. Warszawa 1962. Państw. Przedś. Wydawn. Kartogr., cena: 10 zł.

11. **MAPA województwa warszawskiego.** Podz. 1:500.000. Warszawa 1962. Państw. Przedś. Wydawn. Kartogr., cena: 10 zł.

12. **PLAN dzielnic centralnych m. Poznania.** Wyd. 4. Warszawa 1962. Państw. Przedś. Wydawn. Kartogr., cena: 10 zł.

13. **PLAN miasta Krakowa.** Wyd. 2. Warszawa 1962. Państw. Przedś. Wydawn. Kartogr., cena: 10 zł.

14. **PLAN Warszawy.** Wyd. 4. Warszawa 1962. Państw. Przedś. Wydawn. Kartogr., cena: 20 zł.

15. **POBRZEŻE Bałtyku.** Mapa turystyczna. Podz. 1:400.000. Wyd. 2 popraw. i uzup. Warszawa 1962. Państw. Przedś. Wydawn. Kartograficznych, cena: 15 zł.

16. **TATRY i Pieniny.** Podz. 1:75.000. Wyd. 4. Warszawa 1962. Państw. Przedś. Wydawn. Kartograficznych, cena: 10 zł.

II. Przewodniki

17. **GAJDZIK BONIFACY: Wisła, Szczyrk i okolice.** Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 8 zł.

N O W E WYDAWNICTWA

18. **HERZ LECHOSŁAW: Rejon Tatr.** Obszar konwencji turystycznej CSRS. Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 5 zł.

19. **IGIELSKI WŁADYSŁAW: Na szlakach przyjaźni.** Przewodnik po rejonie objętym konwencją turystyczną polsko-czechosłowacką w Sudetach. Wrocław 1962. Ossolineum, cena: 18 zł.

20. **JURKIEWICZ ANNA, ZIEMBA STANISŁAW: Województwo katowickie.** Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 45 zł.

21. **KOTELKO STANISŁAW: Świdnica i okolice.** Warszawa 1962. Sport i Turystyka.

22. **KOWALSKI WACŁAW: Grunwald i okolice.** Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 8 zł.

23. **KRYGOWSKI WŁADYSŁAW: Krynica, Muszyna, Żegiestów, Piwniczna i okolice.** Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 8 zł.

24. **KRYGOWSKI WŁADYSŁAW: Bieszczady.** Wyd. 2 poprawione i uzup. Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 23 zł.

25. **PARYSKI WITOLD H.: Tatry Wysokie.** Przewodnik taternicki. Cz. X Rumanowa Przełęcz — Wschodnie Żelazne Wrota. Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 20 zł.

26. **STEC TADEUSZ: Karkonosze.** Obszar konwencji turystycznej w CSRS. Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 5 zł.

27. **WALCZAK WOJCIECH: Sudety Środkowe i Wschodnie. Ziemia Kłodzka i Sudety Wałbrzyskie.** Przewodnik turystyczny. Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 16 zł.

III. Albumy, monografie i inne

28. **BOBIŃSKI JANUSZ: Wczoraj, dziś, jutro Puszczy Kampiowskiej.** Warszawa 1962. Ludowa Spółdz. Wydawn., cena: 12 zł.

29. **BUKOWSKI MARCIN: Katedra wrocławska.** Wrocław 1962. Ossolineum, cena: 100 zł.

30. **CHILCZUK MICHAŁ: Województwo rzeszowskie.** Zarys geograficzno-ekonomiczny. Warszawa 1962. Państw. Wydawn. Naukowe, cena: 20 zł.

31. **DZIESIEĆ wieków Gdańska.** Gdańsk 1962, cena: 10 zł.

32. **GINSBERT ADAM: Łódź.** Studium monograficzne. Łódź 1962. Wydawn. Łódzkie, cena: 60 zł.

33. **HARTWIG EDWARD: Moja ziemia.** Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 100 zł.

34. **HISTORIA sztuki polskiej w zarysie.** Praca zbiorowa w 3 tomach. Kraków 1962. Wydawn. Literackie, cena: 270 zł.

35. **KASPRZYK STANISŁAW: Woliński Park Narodowy.** Warszawa 1962. Państw. Wydawn. Rolniczo-Leśne, cena: 10 zł.

36. **KATALOG zabytków sztuki w Polsce.** Tom VII — województwo opolskie. Zesz. 1 — powiat brzeski. Warszawa 1961. Instytut Sztuki PAN, cena: 35 zł.

37. **KATALOG zabytków sztuki w Polsce.** Tom VII — województwo opolskie. Zesz. 8 — powiat niemodliński. Warszawa 1962. Instytut Sztuki PAN, cena: 16 zł.

38. **KATALOG zabytków sztuki w Polsce.** Tom VIII — województwo lubelskie. Zesz. 13 — powiat opolski. Warszawa 1962. Instytut Sztuki PAN, cena: 16 zł.

39. **KOTULA FRANCISZEK — Z Sandomierskiej Puszczy.** Kraków 1962. Wydawn. Literackie, cena: 30 zł.

40. **KOWALEC WINCENTY: Kielecczyzna: Rozwój gospodarczy regionu.** Warszawa 1962. Ludowa Spółdz. Wydawn., cena: 39 zł.

41. **KRZYŻANOWSKI ANDRZEJ: Kościół Mariacki.** Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 40 zł.

42. **KURPIE — Puszcza Zielona.** Red. A. Kutrzeba-Pojnarowa. Wrocław 1962. Ossolineum, cena: 100 zł.

43. **MAMUSZKA FRANCISZEK, STANKIEWICZ JERZY: Zabytki powiatu słupskiego.** Poznań 1962. Wydawn. Poznańskie, cena: 11 zł.

44. **MORAWSKI PAWEŁ, DOMAŃSKI JERZY: Ziemia Kielecka.** Kraków 1962. Wydawn. Artyst. Graficzne, cena: 100 zł.

45. **MYSZKOWSKI JÓZEF: Poznań.** Poznań 1962. Wydawn. Poznańskie, cena: 95 zł.

46. **OSTROWSKA RÓŻA, TROJANOWSKA IZABELA: Bedeker kaszubski.** Gdynia 1962. Wydawn. Morskie, cena: 25 zł.

47. **PAUKSZTA EUGENIUSZ: Warmia i Mazury.** Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 80 zł.

48. **PULAWY.** Praca zbiorowa. Warszawa 1962. Arkady, cena: 60 zł.

49. **REMER JERZY: Toruń.** Toruń 1962. Państw. Wydawn. Naukowe, cena: 25 zł.

50. **STEC TADEUSZ, WALCZAK WOJCIECH: Karkonosze.** Monografia turystyczna. Warszawa 1962. Sport i Turystyka, cena: 29 zł.

51. **ZIELONA Góra.** Przeszłość i teraźniejszość. Poznań 1962. Wydawn. Poznańskie, cena: 35 zł.

W każdym obiekcie turystycznym pamiątki Foto-Pam

VWZD PTTK doceniając znaczenie propagandowe produkcji Zakładów Wytwórczych PTTK Foto-Pam oraz konieczność zaspokojenia stale rosnącego popytu na fotowidokówki krajoznawcze i pamiątki turystyczne PTTK zarówno ze strony turystów krajowych, jak i zagranicznych zalecił m.in. zwiększenie ilości punktów sprzedaży w obiektach PTTK.

Sprzedaż fotowidokówek krajoznawczych i pamiątek turystycznych PTTK, obok wartości propagandowych, stanowi przy dobrej organizacji sprzedaży, znaczne źródło dochodu obiektów PTTK, sięgające kilkunastu tysięcy złotych miesięcznie, ponieważ Zakłady Wytwórcze PTTK Foto-Pam udzielają swoim odbiorcom poważnego rabatu w wysokości do 28% przy sprzedaży fotowidokówek krajoznawczych i od 12 do 20% przy sprzedaży pamiątek turystycznych.

Produkcja Zakładów Wytwórczych PTTK Foto-Pam obejmuje:

W dziedzinnie fotografii: fotowidokówki krajoznawcze różnych formatów, składanki fotograficzne oraz fotogramy na specjalne zamówienia.

W dziedzinnie pamiątek turystycznych: wyroby z drewna — kasetki, toaletki, piórniki szkolne, laski zakopiańskie, maty itp. Z tworzyw sztucznych — mikropojektorki ze zdjęciami krajoznawczymi oraz telewizorki o podobnej tematyce, kompas, plakietki itp. ze skóry — paski do zegarków, portfele, portmonetki,

futerały do okularów itp. Ze szkła — lusterka różnych formatów, zdobione na odwrotnej stronie tematyką krajoznawczą. Z metalu — nabitki na laski, bransolety, brosze znaczone wg wymogów zleciennodawcy itp.

Celem zapewnienia właściwego programu produkcji ZW PTTK Foto-Pam powołana została przy Prezydium ZG PTTK — Rada Programowa, zaś nadzór artystyczny sprawuje Komisja Oceny Artystycznej, złożona z wybitnych fachowców, których skład osobowy został zatwierdzony przez Ministerstwo Kultury i Sztuki na wniosek ZG PTTK.

PTTK posiada następujące Zakłady Wytwórcze:

1. Zakłady Wytwórcze PTTK Foto-Pam w Krakowie, ul. Stanisława 10 — zaopatrujące teren całego kraju w pamiątki turystyczne PTTK.

2. Zakłady Wytwórcze PTTK Foto-Pam w Jasle, Rynek 16 — zaopatrujące województwa: krakowskie, kieleckie, katowickie, rzeszowskie, lubelskie, białostockie, olsztyńskie i bydgoskie w wyroby fotograficzne PTTK.

3. Zakłady Wytwórcze PTTK Foto-Pam we Wrocławiu, ul. Mikołaja 81 — zaopatrujące teren całego kraju w lusterka oraz województwa: wrocławskie, szczecińskie, koszalińskie, gdańskie, łódzkie, warszawskie, poznańskie, opolskie i zielonogórskie w wyroby fotograficzne.

Obiekty PTTK we własnym interesie powinny zgłaszać swoje zamówienia na wyroby ZW PTTK Foto-Pam w/g powyższego podziału terytorialnego przynajmniej na 2 miesiące przed realizacją zamówienia, ponieważ zbyt krótkie terminy realizacji powodują zakłócenia w normalnym toku produkcji ZW PTTK Foto-Pam. —

Autostop legalna forma...

(Dokończenie ze str. 9)

Natomiast pozytywnym faktem jest wożenie przez kierowców młodych i starych turystów bez książeczek i bez kuponów. Należy chwalić tę społeczną bezinteresowną postawę kierowców. Z drugiej strony jednak wypada ostrzec, że osoba jadąca bez książeczki, względnie nie oddająca kuponów nie jest ubezpieczona, nie jest nigdzie zarejestrowana i nie można jej odnaleźć w razie popełnienia przestępstwa.

O naszym Autostopie za granicą

Cytaty z prasy:

„Walka Młodych” — 1 lipca 1962 r.

Plakat wywieszony w hallu genewskiego uniwersytetu zwałił mnie na ciekawe spotkanie: redaktor „Journal de Geneve” będzie opowiadał studentom o wrażeniach z Polski.

...dość szczegółowo zreferował organizację Autostopu, jej znaczenie społeczne, wywołując ożywienie wśród studentów. Szwajcarski dziennikarz nie znajdował słów uznania dla pomysłowości, rozsądku i społecznikowskiego zacięcia inicjatorów polskiego Autostopu, uznając rzecz jak najbardziej godną zainteresowania.

„Przyjaźń” — 15 lipca 1962 r.

Autostop robi w Związku Radzieckim karierę. Mamy w tym chyba i my niewielką zasługę: po raz pierwszy słowo to ukazało się w ubiegłym roku na łamach „Niedzieli” w krótkiej relacji z Polski.

„Niedziela” stała się zresztą gorliwym propagatorem Autostopu i raz po raz przypomina lokalnym władzom jaką korzyść przynieść może jego zorganizowanie miłośnikom podróży po kraju. Autostop wprowadzony został już na Uralu i w Uzbekistanie, na Litwie, w Estonii, w Leningradzie. Autostopowiczom sprzedaje się tutaj specjalne talony na 10, 25, 50 i 100 km) taryfa wynosi 1 kopiejkę za 5 km).

Nieszczęśliwe wypadki

Do dnia 8 września 1962 r. zgłoszono następujące wypadki:

— w połowie lipca uczestniczka Autostopu potłukła się przy uderzeniu samochodu o drzewo. Po trzydniowym pobycie w szpitalu pojechała dalej Autostopem.

— w połowie sierpnia autostopowicz skorzystał z noclegu na stryszku, spadł przez otwór do zrzucania siana. Złamał nogę.

Opisany przez część prasy śmiertelny wypadek turysty z CSRS dotyczył osoby nie posiadającej książeczki Autostopu.

Propaganda Autostopu

Ukazało się dotychczas 430 artykułów i wzmianek w prasie, ok. 90 audycji i komunikatów radiowych. Wytwórnia Filmów Oświatowych kończy montaż filmu o Autostopie („Gdzieś w Polsce”). Zespół filmowy „Miniatury” również zrealizował krótki film o Autostopie.

Wpływy finansowe w roku 1962 pozwalają na całkowitą samowystarczalność finansową oraz pozostaje jeszcze nadwyżka na rozpoczęcie przygotowań do akcji 1963.

Wodrawiaja B.7

Redakcja naszego Biuletynu otrzymała śliczną kartkę z Turbacza, a w niej takie mile słowa:

„Uczestnicy II Zlotu turystów transportu kolejowego Huty im. Lenina dla uczczenia V Kongresu Związków Zawodowych przesyłają gorące pozdrowienia z Turbacza. Udział 200 turystów. Było ognisko i gry terenowe.”

Dziękujemy!

Biuletyn Informacyjny ZG PTTK —
redaguje Kolegium

Wydawca: Dział Propagandy i Wydawnictwa
Zarządu Gł. PTTK

Adres redakcji: Warszawa, ul. Senatorska 11
tel.: 62488

Nakład: 5000 egz.

Zakł. Graf. „Ruch” W-wa, zam. 1222-62 H-44